

e-hulp.nl

Deze scriptie is aangemeld voor de Scriptieprijs online hulp 2010. Een overzicht van alle scripties over hulpverlening via internet is te vinden op <http://www.e-hulp.nl/scriptieprijs>.

Wij wensen u veel leesplezier.

Stichting E-hulp.nl

De Scriptieprijs online hulp is een initiatief van E-hulp.nl, kennis- en adviescentrum voor online hulp.

E-hulp.nl maakt online hulp mogelijk bij instellingen uit de Jeugdzorg, GGZ en Maatschappelijk werk.

Kijk voor meer informatie over online hulp en E-hulp.nl op www.e-hulp.nl.

Ik en mijn alcoholprobleem:

Hoe mensen met een alcoholprobleem zich introduceren op een online forum.

Jeffrey Struijk

Emailadres: jsk520@student.vu.nl

Studentnummer: 1705458

Eerste begeleider: Dr. J.M.W.J. Lamerichs

Tweede begeleider: Dr. C.M.J. v. Hooijdonk

Juli 2010

Vrije Universiteit

Faculteit der Letteren

Opleiding Communicatie-
en informatiewetenschappen

Verklaring inzake plagiaat

Ik verklaar hierbij dat deze scriptie een oorspronkelijk werk is, dat uitsluitend door mij vervaardigd is. Als ik informatie en ideeën aan andere bronnen heb ontleend, heb ik hiervan expliciet melding gemaakt in de tekst en de noten.

Den Helder, 9 juli 2010

Inhoudsopgave

Samenvatting	iv
Inleiding	1
1. Theoretisch kader	2
1.1 Online gezondheidsinformatie	2
1.1.1 Hoe en waarom zoeken mensen naar online gezondheidsinformatie	3
1.2 Onderzoek naar online gezondheidsinformatie	4
1.2.1 Human-Computer-Interaction	5
1.2.2 Computer Mediated Discourse	5
1.3 Discursieve Psychologie	7
1.4 Alcoholisme	9
1.5 Probleemstelling	10
2. Methode	12
2.1 Materiaal	12
2.2 Privacy	13
2.3 Analytische concepten	14
3. Resultaten	17
4. Conclusie & Discussie	48
4.1 Samenvatting van de resultaten	48
4.2 Tekortkomingen	51
4.3 Suggesties voor vervolgonderzoek	51
Literatuurlijst	52
Appendices	55
Appendix A: Toestemming forum	55
Appendix B: Spelregels forum	56

Samenvatting

In deze scriptie vanuit de discursieve psychologie onderzocht op welke manier mensen met een alcoholprobleem zichzelf introduceren op een online forum. Voor deze analyse zijn introductieposts gebruikt, afkomstig van het forum van alcoholdebaas.nl. De resultaten van de analyse laten zien dat mensen met een alcoholprobleem verschillende talige acties uitvoeren om bij het publiek niet te hoeven inboeten op competentie. Zo specificeren zij hun alcoholprobleem aan de hand van kwantitatieve gegevens om de geloofwaardigheid van hun probleem te vergroten. Daarnaast doen zij met hun taalgebruik overkomen alsof het probleem iets onontkomelijks is, iets waar zij geen controle op hebben. Dit geeft een passieve indruk van de persoon wanneer het gaat over de oorzaken van het probleem. Wanneer zij echter over hun rol bij het aanpakken van het probleem spreken, positioneren zij zichzelf als mensen met een actieve houding die het probleem aan willen pakken. Een andere bevinding uit het onderzoek is dat de forumleden op voorzichtige wijze aangeven graag advies en steun op het forum te vinden. Door het verzoek op een indirecte manier te uiten, lijken zij rekening te houden met de negative face van hun publiek.

Inleiding

In deze scriptie is onderzoek gedaan naar de manier waarop mensen met een alcoholprobleem zichzelf introduceren op een online forum. Met behulp van *tools* uit de Discursieve Psychologie, een onderzoeksvariant binnen de Conversatieanalyse, is geprobeerd een antwoord te vinden op de volgende onderzoeksvraag:

Hoe introduceren mensen met een alcoholprobleem zichzelf op een online forum?

Allereerst zullen enkele belangrijke noties uit de bestaande literatuur over ‘Dokteren via internet’ besproken worden. Vervolgens komt de in dit onderzoek gebruikte methode aan bod gevolgd door de analyse. Daarna zullen de resultaten uit deze analyse worden besproken en ten slotte volgen de conclusie en de discussie.

1. Theoretisch kader

Het eerste punt dat wordt besproken, zal online gezondheidsinformatie zijn met daarbij belangrijke gegevens over de omvang daarvan op het World Wide Web en de verschillende soorten gezondheidsinformatie. Vervolgens wordt besproken hoe mensen gezondheidsinformatie zoeken en waarom. Daarna volgt een paragraaf over verschillende onderzoeksgebieden waar gezondheidsinformatie een rol speelt, daarbij zal dieper ingegaan worden op twee onderzoeksbenaderingen, namelijk: Human Computer Interaction en Computer-Mediated Discourse. Verschillende onderzoeken binnen deze gebieden zullen in dit gedeelte besproken worden, waarna vervolgens dieper ingegaan wordt op een onderzoeksaanpak binnen de Computer Mediated Discourse, de Discursieve Psychologie. Hierna zal de aandoening alcoholisme besproken worden. Hierbij wordt zowel aandacht besteed aan het probleem zelf als aan onderzoek dat op dit gebied is uitgevoerd. Ter afsluiting van dit hoofdstuk zal de onderzoeksvraag van het onderzoek besproken worden.

1.1 Online gezondheidsinformatie

Steeds vaker wordt het internet geraadpleegd om antwoorden te vinden op medische vraagstukken of om andere medische informatie te vinden. Lamerichs (2008) geeft enkele cijfers, die een indicatie zijn voor het aantal mensen dat het internet raadpleegt wanneer zij op zoek zijn naar gezondheidsinformatie: onderzoek van een onderzoeksinstituut in de Verenigde Staten laat zien dat 80% van de mensen in de VS het internet raadpleegt voor informatie over gezondheid (Fox, 2006). In Europa wordt geschat dat dit percentage op ruim 65% ligt (Sillence et al., 2007). Van Rijen & Ottes (2006) geven in hun onderzoek aan dat dit percentage in Nederland meer dan 70% bedraagt. Zij baseren dit percentage op gegevens van de Raad van Volksgezondheid en Zorg (RVZ).

Ook wat betreft de aanbodzijde van gezondheidsinformatie op het internet, zijn er een aantal gegevens bekend. Ten eerste over het aantal gezondheidswebsites: Onderzoek van Grandinetti (2000) heeft uitgewezen dat meer dan 70.000 websites gezondheidsinformatie aanbieden. Ten tweede kan er wat gezegd worden over de verschillende soorten gezondheidswebsites. Er zijn namelijk verschillende manieren om gezondheidswebsites te categoriseren: naar zender, doel, beoogde doelgroep, interactie

en reikwijdte van de inhoud (Ummelen, 2002). Gezondheidswebsites kunnen bijvoorbeeld van elkaar verschillen op het gebied van communicatieve doelen. Ummelen (2002) geeft bij deze categorie aan dat een gezondheidswebsite als doel kan hebben: te informeren, instrueren, overtuigen of overhalen, onderhouden of diverteren.

1.1.1 Hoe en waarom zoeken mensen naar online gezondheidsinformatie

Consumenten benaderen online gezondheidsinformatie op drie primaire manieren: zij zoeken rechtstreeks naar gezondheidsinformatie, zij participeren in supportgroepen en/of gaan ten rade bij online gezondheidsprofessionals (Cline & Haynes, 2001).

De gezondheidsinformatie die men rechtstreeks van het internet kan halen kan zeer uiteenlopen op het gebied van geloofwaardigheid van de bron. Gregory-Head (1999) stipt aan dat gezondheidsinformatie van een geloofwaardig, wetenschappelijk en institutionele bron afkomstig kan zijn, maar tegelijkertijd is er op het internet gezondheidsinformatie te vinden die afkomstig is van bronnen met een onbekende geloofwaardigheid. Hierbij moet gedacht worden aan individuen die op een website hun kennis delen, maar ook aan kwakzalvers en charlatans. Daarnaast blijkt uit onderzoek van Eastin (2001) dat mensen die op internet gezondheidsinformatie opzoeken vaak niet bewust zijn van wie de informatie komt, niet weten wanneer de informatie voor het laatst bijgewerkt is en ook niet weten of de informatie nauwkeurig is.

De belangrijkste redenen die in het artikel van Cline & Haynes (2001) worden genoemd voor mensen die het internet opgaan voor gezondheidsinformatie zijn het inwinnen van informatie alvorens een consultatie met de dokter (Find/SVP, 1998) en informatie zoeken voor anderen (Fox, 2000). Daarnaast gebruiken mensen het internet om informatie in te winnen over ziekenhuizen (Green, 1996; Anonymous, 1997) en specialisten (Williams, 1999).

De tweede manier waarop mensen online gezondheidsinformatie benaderen is via online support groepen. Deze support groepen bieden net als face-to-face groepen een alternatief voor de professionele zorg. Daarnaast bieden de online support groepen volgens Cline en Haynes (2001) de gebruikers de mogelijkheid om op een anonieme manier blootgesteld te worden aan sociale steun, informatie, een groot aantal meningen, expertise en gedeelde ervaringen (Sharf, 1997; Haythornwaite et al., 1998; King & Moreggi, 1998; Nochi, 1998). Joinson (2001) concludeert uit zijn studies dat *self-*

disclosure hoger is in Computer Mediated Communication dan in Face to Face communication. Hij hanteert hierbij dezelfde definitie als Archer (1980), deze definieert *self-disclosure* als een ‘act of revealing personal information to others’ (Archer,1980: p.183). Er kan dus gesteld worden dat mensen in hun communicatie via de computer meer persoonlijke informatie delen met anderen in vergelijking met face to face communicatie.

De derde en laatste manier die hier besproken wordt is de online interactie met gezondheidsprofessionals. Mensen hebben email contact met hun arts of raadplegen zogenaamde virtuele dokters om aan hun gezondheidsinformatie te komen. Enkele cijfers die in het artikel van Cline & Haynes (2001) worden gegeven, laten zien hoe groot dit verschijnsel al is. Zo heeft volgens het Cyber Dialogue (2000) één op de vijf dokters contact met hun patiënten. Dezelfde organisatie geeft aan dat 3.7 miljoen patiënten hun dokter email sturen en 33.6 miljoen mensen geven aan dit graag te zouden willen doen.

1.2 Onderzoek naar online gezondheidsinformatie

Lamerichs (2008) geeft een opsomming van onderzoeksthema's binnen online gezondheidsinformatie. Er wordt onderzoek gedaan naar de gebruiker van gezondheidsinformatie, zoals ook Cline en Haynes (2001) benadrukken. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de betrouwbaarheid van gezondheidsinformatie. Ummelen (2002) geeft in haar hoofdstuk een overzicht van onderzoeken naar diverse soorten kwaliteitsoordelen. Ook de relatie tussen arts en patiënt is één van de onderzoeksthema's. Daarbij wordt vooral gekeken of de gezondheidsinformatie die op het internet gevonden is meegenomen wordt naar het consult. Het laatste aandachtsgebied dat Lamerichs (2008) noemt is dat van gebruikers die deelnemen aan internetdiscussiegroepen of gemeenschappen. Deze gebruikers spreken over gezondheidsinformatie en delen hun persoonlijke verhalen en expertise over gezondheidsgerelateerde zaken. Hierover volgt in paragraaf 1.2.2. meer. Eerst zal de onderzoekdiscipline Human Computer Interaction besproken worden, welke voornamelijk onderzoek doet naar hoe gebruikers omgaan met de computer. Binnen het onderzoeksgebied deze scriptie: ‘Dokters via Internet’, dus naar de manier waarop gebruikers zoeken naar gezondheidsinformatie op het web.

1.2.1 Human Computer Interaction

Zoals hierboven al werd vermeld, doet men op het gebied van Human Computer Interaction onderzoek naar de manier waarop gebruikers omgaan met de computer. Daarbij wordt gebruik gemaakt van usability studies. Dergelijke studies zijn van belang om de zoekwijze van de gemiddelde internetgebruiker bloot te leggen. De inzichten verworven uit deze studies kan duidelijkheid geven over de manier waarop gebruikers gezondheidswebsites hanteren. Daarbij kan onder andere duidelijk worden welke kenmerken van een website geprefereerd worden door de gebruiker en welke kenmerken bijvoorbeeld de geloofwaardigheid van de informatie ten goede of juist niet ten goede komen. Een voorbeeld van een dergelijke studie is het onderzoek van Eysenbach en Köhler (2002). Het doel van hun onderzoek was het in kaart brengen van zoek- en evaluatie technieken van gezondheidsinformatie door gebruikers. Zij legden aan de participanten van hun onderzoek acht of negen gezondheidsgerelateerde vragen voor, welke zij individueel moesten beantwoorden in een laboratorium setting. Er werd de participanten gevraagd om naar de informatie te zoeken op eenzelfde manier als dat ze zouden doen als ze zich in een privé omgeving zouden bevinden. Er werd hen geen specifieke zoekmachine of website aangeboden. De participanten werden gevraagd om hardop te denken bij het uitvoeren van hun zoekopdrachten, zodat de onderzoekers indrukken konden krijgen van de beweegredenen achter hun handelen op de computer. Resultaten uit dit onderzoek lieten zien dat de participanten vooral gebruik maakten van zoekmachines om de antwoorden op de vragen te achterhalen. Daarnaast kwam naar voren dat de participanten over het algemeen een van de eerste zoekresultaten van de zoekmachine uitkozen of hun vraag herformuleerden in plaats van naar de volgende pagina's te gaan voor verdere resultaten. Een ander resultaat uit het onderzoek liet zien dat geen enkele participant actief de bron van de websites probeerde te achterhalen. Vaak werd niet eens de homepage bezocht (Eysenbach & Köhler, 2002).

1.2.2 Computer Mediated Discourse

Een andere invalshoek vanuit welke onderzoek gedaan wordt naar gezondheidsinformatie is dat van de Computer Mediated Discourse. Hierbij wordt gespreksanalytisch onderzoek toegepast op de interactie op gezondheidswebsites. Deze interactie vindt plaats op bijvoorbeeld internetdiscussiegroepen of internetfora. Op deze

fora spreken patiënten met elkaar over uiteenlopende zaken; vaak over verschillende kwesties rond een gedeeld (gezondheids)probleem. Deze interactie kan allerlei informatie blootleggen over de gebruikers. Lamerichs (2008) geeft het belang van gespreksanalytische onderzoeken toegepast op online communicatie aan, waarbij zij stelt dat aan de hand van dit type onderzoek inzichten verkregen kunnen worden in overwegingen waar patiënten zich gevoelig voor tonen. Hierbij moet gedacht worden aan bijvoorbeeld beschrijvingen van de ernst van het gezondheidsprobleem, de individuele competentie van de patiënt en de mate waarin de patiënt verantwoording toeschrijft aan zichzelf of de omgeving voor de aandoening (Lamerichs, 2008).

Een onderzoek dat op dit gebied is uitgevoerd is het onderzoek van Guise, Widdicombe en McKinlay (2007). Zij onderzochten de manier waarop participanten via internet en face-to-face discussiegroepen over CVS, het chronisch vermoeidheidssyndroom, spraken. De data uit dit onderzoek werd geanalyseerd vanuit de Discursieve Psychologie; over deze onderzoeks aanpak volgt in de volgende paragraaf meer. Het onderzoek laat zien dat CVS-patiënten in hun uitingen beschrijvingen geven van CVS, waarin zij de ernst van de aandoening benadrukken. Dit deden zij door onder andere opsommingen te geven, waarmee zij benadrukten dat CVS een opeenstapeling is van symptomen. Daarnaast beschreven de CVS-patiënten alledaagse handelingen waarvan zij aangaven dat deze handelingen erg uitputtend waren voor hen. Ook met deze beschrijvingen leken zij bewust of onbewust de ernst van de aandoening duidelijk te maken, zodat ook mensen zonder de aandoening de ernst van de aandoening niet in twijfel kunnen trekken.

Onderzoek van de hand van Lamerichs en Te Molder (2003) laat zien dat bij online patiëntengemeenschappen over depressieve klachten ook allerlei technieken worden gehanteerd door de forumleden om niet te hoeven inboeten op persoonlijke competentie. In het onderzoek worden onder andere introductieposts van patiënten van depressieve klachten geanalyseerd. Uit deze analyse blijkt dat de patiënten veel mogelijke verklaringen aandragen voor hun aandoening. In deze verklaringen worden zowel externe als interne factoren aangehaald die ten grondslag zouden kunnen liggen voor de aandoening. Lamerichs en Te Molder (2003) laten zien dat het vermelden van de verschillende soorten factoren een bepaalde functie dient. De externe factoren leggen de oorzaak van de aandoening buiten de persoon zelf. Hierdoor hoeven de patiënten niet

in te boeten op competentie, de oorzaak ligt immers buiten hun macht. De interne factoren waarmee de persoonlijke eigenschappen van een persoon bedoeld worden, worden veelal als positief benadrukt, waardoor ook hier niet ingeboet kan worden op de persoonlijke competentie van de patiënt. Het aanhalen van deze objectief vast te stellen factoren zorgt er bovendien voor dat de patiënt niet verweten kan worden dat de aandoening enkel iets is dat zich in zijn of haar hoofd afspeelt. Naast het aanhalen van verschillende factoren die ten grondslag kunnen liggen voor de depressieve klachten, benadrukken de patiënten in hun *posts* hun actieve houding tegenover de klachten. De patiënt kan op deze manier niet verweten worden dat hij of zij er niets aan wil doen en zo blijft de persoonlijke competentie intact (Lamerichs & Te Molder, 2003).

Ander onderzoek op dit gebied komt van Sneijder (2006). Zij onderzocht de manier waarop in discussiefora gesproken werd over het thema voeding. Hierin stelt zij onder andere dat mensen door naar zichzelf als ‘fijnproefer’ te refereren, zichzelf indekken tegen beschuldigingen over slecht eetgedrag. Sneijder (2006) laat tevens in haar onderzoek zien hoe veganisten door middel van taal, hun eetgedrag over laten komen als ‘gewoon’, niet afwijkend van een normaal eetpatroon.

1.3 Discursieve Psychologie

De discursieve psychologie is een tak binnen de discourse Analyse. De onderzoekers die deze tak hebben ontwikkeld zijn Edwards en Potter. Zij benadrukken in hun visie op taal dat de retorische eigenschap van taal verschillende versies van de werkelijkheid toelaat. Met taal kunnen namelijk verschillende beschrijvingen gegeven worden van dezelfde werkelijkheid (Edwards & Potter, 1992). Deze verschillende beschrijvingen van de werkelijkheid kunnen op hun beurt verschillende doelen dienen. De discursieve psychologie gaat er om deze reden niet vanuit dat taal een beschrijving is van hoe mensen en/of zaken in essentie zijn. Aanhangers van deze onderzoekstak zien taal eerder als een middel, een instrument, om sociale handelingen te verrichten. Taal wordt als het ware gebruikt om deze sociale handelingen te verrichten, zoals het overtuigen, om schuld toe te kennen, ontkennen, beschuldigen, etc. (Edwards, 1991; Edwards & Potter, 1992; Lamerichs, 2008).

De essentie van de Discursieve Psychologie is het bestuderen van de wijze

waarop versies van de werkelijkheid geconstrueerd worden als feitelijk en als onafhankelijk van degene die deze versie van de werkelijkheid geeft. Met dit laatste wordt bedoeld dat de spreker discursief werk verricht om niet te laten doorschemeren dat hij of zij gebaat is bij bepaalde uitspraken. Dit alles wordt gedaan door middel van de discourse (Edwards & Potter, 1992; 2002). Binnen de discursieve psychologie wordt discourse gezien als gesitueerd, actiegericht en geconstrueerd.

Discourse is enerzijds gesitueerd in dat het ingebed is in sequenties van interactie en in de dagelijkse en institutionele handelingen. Anderzijds kan discourse gezien worden als gesitueerd, omdat de retoriek het toelaat om verschillende uitingen en beschrijvingen te geven van de werkelijkheid binnen een bepaalde situatie. De beschrijvingen en uitingen die men uitspreekt zijn ontworpen om potentiële alternatieve versies van de werkelijkheid, evenals beweringen dat de uiting onjuist, onvolledig of enkel uit eigen belang is geuit, te weerleggen (Edwards & Potter, 2002).

De discursieve psychologie focust op de praktische kant van taal waar een beschrijving van de werkelijkheid gezien kan worden als een manier om iets voor elkaar te krijgen. Taal wordt gezien als een middel om verschillende acties of sociale handelingen te verrichten, zoals het overtuigen, schuld toekennen, beschuldigingen uiten, verzoeken doen, etc. (Edwards, 1991; Edwards & Potter, 2002; Lamerichs, 2008). Discourse wordt daarom gezien als actiegericht.

Een ander kenmerk van discourse is dat het geconstrueerd is. Dit kenmerk valt in tweeën uiteen. Enerzijds is discourse geconstrueerd in dat de spreker de mogelijkheid heeft tot verschillende talige elementen waarmee een uiting gevormd kan worden. Anderzijds kan gesteld worden dat de manier waarop de uiting geconstrueerd is, bepalend is voor de manier waarop een versie van de wereld wordt geconstrueerd (Edwards & Potter, 2002). Discourse wordt dus geconstrueerd, maar tegelijkertijd construeert het op zichzelf een bepaalde versie van de wereld. Wanneer iemand bijvoorbeeld een beschrijving geeft van de werkelijkheid, dan heeft dit invloed op de manier waarop door deze persoon en door anderen naar die versie van de werkelijkheid gekeken wordt.

Zoals hierboven vermeld is, laat de taal verschillende beschrijvingen van de werkelijkheid toe. Naast verschillende beschrijvingen van de werkelijkheid, laat taal ook verschillende manieren om de werkelijkheid te categoriseren toe. Sacks

introduceerde de term *categorical work* als een *tool* binnen de discursieve psychologie om discourse te analyseren (Jefferson, 1992; Antaki & Widdicombe, 1998). De categorieën die worden gebruikt binnen de taal kunnen allerlei functies dienen. Mensen construeren een bepaalde identiteit door onder andere zichzelf of andere mensen en zaken een bepaald label te geven en aan de hand hiervan plaatsen zij deze binnen een bepaalde categorie. Daarnaast kunnen mensen ook aan de hand van hun karakteristieken en kenmerken die zij in hun taal naar voren doen komen, geplaatst worden binnen een bepaalde categorie. Deze kenmerken zijn de zogenaamde *category-bound features*, geïntroduceerd door Sacks (Jefferson, 1992; Antaki & Widdicombe, 1998).

Een voorbeeld van *categorical work* laat Edwards (1998) zien in zijn artikel. Hij geeft een situatie waarin een man en een vrouw relatietherapie krijgen. De vrouw in deze situatie beschuldigt de man er vandoor te zijn gegaan met een andere vrouw, met wie hij, volgens haar, een affaire zou hebben gehad. De man ontkent er met 'another woman' vandoor te zijn gegaan. Echter, vervolgens geeft hij wel toe bij 'a girl' in te zijn gaan wonen, waarmee hij 'a bit of a fling' had. Edwards (1998) stelt dat deze man hiermee zijn vrouw probeert tegen te spreken. De man doet met 'a girl' en 'a bit of a fling' overkomen dat deze relatie niet veel voorstelde. Dit is in tegenstelling met de categorieën die de vrouw gebruikt. Een 'affair' met 'another woman' roept namelijk iets langdurigs op en kan gezien worden als iets bedreigends voor het huwelijk. De categorie 'fling' van de man, echter, doet overkomen alsof het niet als iets bedreigends gezien kan worden (Edwards, 1998).

1.4 Alcoholisme

Kerssemaker (2009) onderscheidt vijf verschillende alcoholgebruikers. Te weten: de experimentele, de recreatieve, de gewoonte, de excessieve en de verslaafde gebruiker. Tussen de gewoontegebruiker en de excessieve gebruiker zit een grens op het gebied van controle. De gewoontegebruiker heeft zijn drinkgedrag nog in de hand, maar de excessieve gebruiker ondervindt gevolgen op school, het werk en de omgeving en bij deze begint er een drang naar alcohol te ontstaan. De verslaafde gebruiker heeft een duidelijke drang naar alcohol, waaraan bijna geen weerstand valt te bieden. Het gebruik levert al een aantal problemen op, maar het gebruik blijft doorgaan.

Verschillende definities over alcoholisme zijn er in omloop. De definitie die

wereldwijd gebruikt wordt is die van de Amerikaanse Vereniging van Psychiatrie (APA). Deze spreekt van alcoholisme in geval van 'misbruik' en 'afhankelijkheid'. In het boekwerk van de APA staan alle diagnostische criteria. (Kerssemaker, 2009).

Op het gebied van gespreksanalyse zijn enkele onderzoeken gedaan over de Alcoholisten Anoniem (AA) (Arminen, 1991: Arminen, 2001: Arminen, 2004). Deze onderzoeken focussen op het gebruik van 'second stories' in bijeenkomsten van de AA, afsluitingen van monologen door de alcoholisten om aan te geven dat de volgende spreker aan de beurt is en de rol van levensverhalen uitwisselen. Er is echter nog geen onderzoek gedaan naar patiëntengemeenschappen op het internet voor mensen met een alcoholprobleem.

Lamerichs (2008) geeft in haar artikel aan dat deelname aan patiëntengemeenschappen op internet vooral wordt gewaardeerd door mensen met een ziekte of aandoening waar een taboe op rust. Enkele voorbeelden die zij geeft, zijn alcoholisme, depressie en hiv/aids. Zoals eerder vermeld zijn mensen geneigd om via het internet meer over zichzelf prijs te geven (Joinson, 2001). Hierdoor kan aangenomen worden dat alcoholisten op een internetforum opener spreken over zichzelf en hun aandoening in vergelijking met een face-to-face hulpgroep. Dat iemand meer over zichzelf prijsgeeft op een internetforum is interessant voor het onderzoek, omdat op deze manier misschien resultaten zijn te vinden die niet eerder in onderzoeken naar face-to-face hulpgroepen gevonden zijn. Dit is de reden waarom in deze scriptie de volgende probleemstelling onderzocht wordt.

1.5 Probleemstelling

Met bovenstaande literatuur als uitgangspunt, zal in deze scriptie geprobeerd worden een antwoord te geven op de volgende onderzoeksvraag:

Hoe introduceren mensen met een alcoholprobleem zichzelf op een online forum?

Aangezien het een materiaalgericht onderzoek betreft, is het niet gemakkelijk om op voorhand hypothesen op te stellen. Het materiaal zal moeten laten zien welke beschrijvingen er gegeven worden in de introductieposts van mensen met een alcoholprobleem. De functies van deze beschrijvingen zullen vervolgens geanalyseerd en besproken worden. Enkele verwachtingen over wat er aangetroffen kan worden in de introductieposts zijn er wel. Er bestaat een kans dat evenals bij patiënten met

depressieve klachten, de oorzaken van het probleem genoemd zullen worden. Zowel alcoholisme als depressie zijn aandoeningen waar een taboe op berust. Het lijkt daarom aannemelijk dat degenen die aan een alcoholprobleem lijden zichzelf zo min mogelijk aansprakelijk willen stellen voor het probleem. Ook de ernst van het probleem zou wel eens benadrukt kunnen worden, zoals gedaan werd bij de patiëntengemeenschappen van de ziekte CVS. Dit is omdat alcoholisme, net als CVS, geen duidelijk ziektebeeld heeft en vaak gezien wordt als een aandoening dat ‘tussen de oren’ van de patiënten zit.

2. Methode

In dit hoofdstuk zal het perspectief van de analyse en de methodische kwesties uit het onderzoek besproken worden. Allereerst komt het materiaal dat gebruikt is voor het onderzoek aan bod in paragraaf 2.1. Daarbij zal aandacht besteed worden aan de privacy van de auteurs van het materiaal. In paragraaf 2.2 komen vervolgens de analytische concepten die gebruikt zijn bij het onderzoek aan bod.

2.1 Materiaal

Het forum dat ik gebruikt heb voor mijn analyse is het forum van de website www.alcoholdebaas.nl. Deze website profileert zichzelf als hulpsite voor mensen met een alcoholprobleem. Gebruikers kunnen daar desgewenst anoniem terecht voor een online behandeling, maar ook voor tips, feiten en informatie over alcohol en drinken. Daarnaast biedt de site de mogelijkheid om in contact te komen met ‘lotgenoten’ in het forum of op de chat.

Een reden dat voor deze website werd gekozen was omdat deze site naast een forum, ook gezondheidsinformatie aanbiedt. Dit was een eis waaraan voldaan moest worden binnen de scriptiegroep. De tweede reden voor mijn keuze was dat het forum waarbinnen de analyse is uitgevoerd, verschillende subfora bevat waarvan één het subforum ‘Wie is Wie?’ is. Dit subforum bevat een ruim aantal *threads* waarin mensen met een alcoholprobleem zichzelf introduceren en dat was juist het onderwerp waar dit onderzoek op wilde focussen; de manier waarop zij zichzelf en hun alcoholprobleem introduceren. Het subforum ‘Wie is Wie?’ telde op 29 mei 2010 348 *threads*, verdeeld over 18 pagina’s. Op vrijwel elke *thread* wordt minstens eenmaal gereageerd, er zijn er enkel twee te vinden die geen reacties hebben gekregen. De *threads* gebruikt voor de analyse hadden allemaal minstens één reactie. Het aantal reacties op een *thread* varieerde van 0 tot 67. De *threads* zijn gestart gedurende de periode mei 2009-mei 2010.

Alvorens een begin gemaakt kon worden met de analyse, heb ik via email toestemming gevraagd aan de website alcoholdebaas.nl om hun forum te mogen gebruiken voor mijn onderzoek. Na telefonisch het onderzoeksplan en methode doorgesproken te hebben, heeft de organisatie toestemming gegeven voor het gebruik van het materiaal (Zie voor een uitgebreidere beschrijving van het proces van

toestemming verkrijgen Appendix A) Om het materiaal te bekijken behoefde geen account aangemaakt te worden, aangezien het forum voor iedereen toegankelijk is. Enkel wanneer iemand een *thread* wil starten, dient diegene zich aan te melden op het forum.

Op voorhand had ik voor mijzelf duidelijk gemaakt dat enkel de introductieposts gebruikt zouden worden voor de analyse. Er is in het materiaal dus geen sprake van interactie, er wordt enkel gekeken naar de input van de *topicstarter*. Het buiten beschouwing laten van de interactie is een bewuste keuze, omdat hiermee de focus gelegd wordt op de eerste, spontane uitingen waarmee de forumleden zichzelf beschrijven. Zij introduceren zich in deze *posts* op een bepaalde manier en geven daarin bloot wat zij zelf in eerste instantie kwijt willen over zichzelf en hun probleem. Hiermee bedoel ik dat de informatie hoogstwaarschijnlijk niet uitgelokt of beïnvloed is door andere forumleden. Om diezelfde reden heb ik binnen de introductiethread enkel de tweede *post* in de analyse meegenomen als deze ook door de *topicstarter* geschreven was. Er bevond zich in een dergelijk geval dus geen reactie van een ander forumlid tussen de introductiepost en de tweede post van diegene die zichzelf introduceert. De *topicstarter* heeft uit eigen overweging besloten de eerste *post* aan te vullen. Zo'n tweede post kan om meerdere redenen geplaatst zijn, één daarvan is dat de eerste *post* incompleet was in de ogen van de *poster*.

Vervolgens kwam het punt om materiaal te selecteren. Het materiaal dat gebruikt is voor de analyse is willekeurig geselecteerd. Ik ben daarbij uitgegaan van de zogenaamde '*bottom up approach*'; verschillende *posts* heb ik bekeken en ben vervolgens gaan kijken naar overeenkomsten en verschillen in de manier waarop de forumleden zichzelf en hun probleem beschreven in termen van categorieën en vergelijkingen.

2.1.1 Privacy van de auteurs van het materiaal

Vele discussies zijn er gevoerd rond het onderwerp privacy van forumleden (Vayreda & Antaki, 2009). Vayreda & Antaki (2009) halen in hun artikel onderzoekers aan die van mening zijn dat een forum als openbaar domein gezien kan worden wanneer de leden van het forum bewust zijn van het feit dat de berichten door iedere bezoeker gelezen kunnen worden (Walther & Boyd, 2002). Andere onderzoekers, waaronder Elgesem

(2002), zijn van mening dat het forum als een privé of in ieder geval semi-privé domein gezien kan worden. Vayreda & Antaki (2009) laten aan de hand van een voorbeeld zien dat dit uitmaakt voor zowel de forumleden als de onderzoekers. Zij geven het voorbeeld van een onderzoek van Sharf (1999). Hij liet op het forum waarbinnen hij onderzoek deed enkele keren een bericht uitgaan waar hij aangaf dat hij bezig was met een onderzoek. Hij zag in dat wanneer hij het materiaal van het forum gebruikte, enkel de regelmatige bezoekers zich ervan bewust zouden zijn dat de forumposts gebruikt werden voor onderzoek. Nieuwe bezoekers, bezoekers die een tijd lang niet aanwezig waren geweest op het forum of andere bezoekers die het bericht van de onderzoeker niet gelezen hadden, zouden op deze manier ‘in de gaten gehouden worden’, zonder dat zij hiervan bewust waren. Zij zouden dus mogelijk een bijdrage kunnen leveren aan een onderzoek, zonder zich daar bewust van te zijn.

De inhoud van het forum van alcoholdebaas.nl uit dit onderzoek is voor iedere internetgebruiker toegankelijk. Alle subfora en de *threads* daarbinnen zijn door iedereen te lezen. Echter, wanneer je zelf een *thread* wilt openen of wilt reageren op een ander dien je jezelf te registreren. In de spelregels van het forum (zie Appendix B) worden deze twee punten naast andere spelregels duidelijk naar voren gebracht.

Desondanks heb ik al het materiaal geanonimiseerd om de forumleden zo veel mogelijk af te schermen. De focus in dit onderzoek ligt namelijk op de manier waarop mensen zichzelf presenteren en niet op wie dit precies doen. Om de forumleden onherkenbaar te maken heb ik alle namen, plaatsnamen, leeftijden en dergelijke vervangen door respectievelijk [NAAM], [PLAATSNAAM] en [LEEFTIJD]. Op deze manier behoudt de tekst zijn leesbaarheid en kan zonder problemen de context goed begrepen worden.

2.2 Analytische concepten

Zoals eerder vermeld zal de analyse gedaan worden met behulp van concepten uit de Discursieve Psychologie. De Discursieve Psychologie is een onderzoekstak binnen de Discourse Analyse, welke in het jaar 1992 geïntroduceerd is door Edwards en Potter (Edwards & Potter; 1992). Één van de concepten waar de Discursieve Psychologie naar kijkt, zijn de categorieën (*category-membership*) die in taal gebruikt worden om de wereld te beschrijven (Edwards; 1991). In deze analyse is dus gekeken naar de

categorieën en hun functies in de openingsposts op het forum. Er is gekeken naar de categorieën waarin de forumleden zichzelf plaatsen en waarmee zij zichzelf en hun probleem, het alcoholgebruik, vergelijken. Zij construeren een bepaalde online identiteit van zichzelf door deze categorieën te hanteren. Deze categorieën kunnen allerlei functies dienen met betrekking tot de taalhandelingen waarin ze gebruikt worden. Een voorbeeld wordt gegeven in de dissertatie van Sneijder (2006), waarin zij een voorbeeld laat zien van een persoon die zichzelf een ‘fijnproever’ noemt om daarmee zichzelf in te dekken tegen opmerkingen over ‘slecht’ eetgedrag. Wanneer iemand zichzelf een ‘fijnproever’ noemt, roept dit namelijk bij degenen die deze uiting ontvangen allerlei eigenschappen op die met dit label geassocieerd worden, zoals: iemand die houdt van koken, lekker eten en/of uit eten gaan. Iemand die zichzelf een ‘fijnproever’ noemt, geeft daarmee indirect dus zelf al aan deze eigenschappen te hebben en is op die manier een ander voor, die bijvoorbeeld een opmerking wil maken over slecht eetgedrag.

De definitie van identiteit die Antaki & Widdicombe (1998) geven is als volgt: ‘Identity is constructed by the way in which people use categorical work (which might be ascription, display, hinting, leakage and so on) to display themselves as a member of some feature-rich category.’ Met het doen van *categorical work* in het taalgebruik construeren personen dus hun identiteit. Dit wil zeggen dat de personen op het forum zichzelf binnen een bepaalde categorie plaatsen door zichzelf labels te geven, een (fictief) voorbeeld: ‘ik ben een alcoholist’. Daarmee geven zij aan dat zij binnen de categorie alcoholist te plaatsen zijn. Daarnaast kunnen de forumleden ook aan de hand van hun karakteristieken en kenmerken die zij in hun taal naar voren doen komen, geplaatst worden binnen een bepaalde categorie. Deze kenmerken zijn de zogenaamde *category-bound features*, geïntroduceerd door Sacks (Jefferson, 1992; Antaki & Widdicombe, 1998). Wanneer een forumlid bijvoorbeeld vermeldt veelvuldig te drinken, dit gedrag niet meer onder controle te hebben en dit gedrag niet langer wil vertonen zou je diegene aan de hand van deze kenmerken die dit forumlid naar voren brengt, kunnen plaatsen binnen de categorie ‘uit de hand gelopen drinker die dit gedrag aan wil pakken’.

Aangezien in dit onderzoek bij de analyse enkel naar de openingspost binnen een *thread* gekeken werd, is het niet mogelijk om de observaties te controleren aan de hand van de *next-turn proof-procedure*. Als deze procedure gehanteerd zou worden, zou

aan de hand van reacties op een *post* gecontroleerd kunnen worden of de observaties die gedaan zijn over deze *post* worden ondersteund. Dit is om te bewijzen dat de observaties niet enkel gebaseerd zijn op de gedachten van de onderzoekers (Hutchby & Wooffitt, 1998). Een *next-turn proof-procedure* viel dus niet toe te passen op de observaties uit deze analyse. De observaties konden wel gecontroleerd worden aan de hand van het retorische principe (Edwards & Potter, 1992). Dit principe houdt in dat elke uiting die een spreker doet, andere ‘mogelijke’ uitingen uitsluit. De spreker ‘kiest’ bewust of onbewust voor de meest gepaste uiting waarin deze zijn of haar belang in een kwestie het minst laat doorschemeren (Potter, 1996). Dus door het bekijken van andere mogelijke uitingen, kan de functie van de specifieke uiting bekeken worden. Alle *posts* die geanalyseerd zijn, zijn daarnaast te vinden in dit werk. Hierdoor wordt de lezer de mogelijkheid geboden om de bevindingen te verifiëren aan de hand van het oorspronkelijke materiaal.

3. Resultaten

In dit hoofdstuk zullen de analyses van de forumposts worden uiteengezet. Elke analyse wordt voorafgegaan door de desbetreffende post. Alle forumberichten worden volledig weergegeven. In de analyse wordt verwezen naar bepaalde uitingen uit de voorgaande post door middel van regelnummers en citaten. Bij de analyse wordt naar de forumleden verwezen met ‘hij’, tenzij in de post expliciet vermeld wordt dat de *topicstarter* een ‘vrouw’ betreft.

De geanalyseerde posts zijn van verschillende forumleden. Post 10 (deel a) en post 10 (deel b) zijn hierop een uitzondering. Dit zijn posts van dezelfde poster, maar wel binnen dezelfde *thread*.

Analyse

Post1

---

1 Hallo allemaal, nadat ik met ruim anderhalf jaar geleden had aangemeld, 5 maanden droog gestaan
2 heb en daarna toch weer, hetzij met mate, alcohol ben gaan nuttigen, ging het de laatste maanden
3 regelmatig goed mis. Ook gisteravond weer, fles wijn en paar biertjes (en ik drink nog wel zo goed
4 als nooit bier). Vandaag dus besloten het roer weer helemaal om te gooien en me hier weer aan te
5 melden. Vanochtend bij een therapeut geweest voor depressieve klachten en met hem ook
6 afgesproken een soort dagboek bij te houden. Bij de volgende afspraak [DATUM] hoop ik dan te
7 kunnen zeggen dat ik nul glazen heb gehad. Verder wens ik iedereen die hier op dit forum komt heel
8 erg veel succes met het bereiken van de doelen!!!

‘Nadat ik met ruim anderhalf jaar geleden had aangemeld’ met deze uiting laat de poster weten dat hij op een zeker moment anderhalf jaar terug al eens aangemeld is geweest bij het forum. ‘5 maanden droog gestaan heb en daarna toch weer, hetzij met mate, alcohol ben gaan nuttigen, ging het de laatste maanden regelmatig goed mis.’ De poster portretteert zichzelf hiermee als iemand die vijf maanden ‘droog heeft gestaan’ en daarna weer is begonnen ‘met mate’ alcohol te drinken. Hiermee zet de poster zichzelf weg als iemand die een periode zijn alcoholgebruik onder controle heeft kunnen houden. Vervolgens is hij weer begonnen met het nuttigen van alcohol, maar hij maakt expliciet dat dit ‘met mate’ gebeurde. Ook hiermee wordt aangegeven dat hij dit drinkgedrag nog steeds onder controle had. Hij sluit de uiting af met de woorden ‘ging het de laatste maanden regelmatig goed mis.’ Hiermee geeft de poster aan dat hij het gedrag van de afgelopen maanden als ‘goed mis’ beoordeelt. Dit geeft een contrast aan met de hiervoor vermelde controle op zijn drinkgedrag van de periode voor ‘de laatste

maanden'. 'Ook gisteravond weer, fles wijn en paar biertjes (en ik drink nog wel zo goed als nooit bier).' Aangezien deze uiting direct aansluit op de voorgaande zinnen kan deze zin gelezen worden als een illustratie/aneddote waarin de poster illustreert wat hij ziet als 'goed mis' (reg. 3), namelijk het drinken van een 'fles wijn en paar biertjes'. 'Ook..weer' lijkt aan te geven dat het niet om een uitzonderlijke avond gaat, maar om een avond zoals meerdere andere avonden. Met de aanvulling '(en ik drink nog wel zo goed als nooit bier)' lijkt de poster het buitengewone, het extreme van de situatie te willen benadrukken.

'Vandaag dus besloten het roer weer helemaal om te gooien en me hier weer aan te melden.' Door het gebruik van het woordje 'weer' zet de poster met deze uiting zichzelf weg als een persoon die al eens eerder het roer helemaal omgegooid heeft. Deze uiting lijkt te verklaren waarom de poster het voorgaande (reg. 1-4) heeft vermeld. Met de voorgaande uitingen lijkt hij namelijk een verklaring te geven voor zijn afwezigheid; hij heeft vijf maanden droog gestaan en is daarna 'met mate' weer alcohol gaan nuttigen. De poster zou ervan beschuldigd kunnen worden dat het misgegaan is vanwege zijn afwezigheid op het forum. De poster weerlegt dit mogelijke tegenargument door te vermelden dat hij vijf maanden droog gestaan heeft en vervolgens weer 'met mate' alcohol is gaan nuttigen. Hieruit blijkt dat hij wel degelijk zonder alcohol heeft gekund en vervolgens weer 'met mate' alcohol is gaan nuttigen. 'Met mate' lijkt hier een bepaalde controle van de poster te indiceren. Echter, nadat het weer 'goed mis' is gegaan heeft de poster 'besloten' zich opnieuw aan te melden. Daarmee lijkt de poster zich te portretteren als iemand die weet wat hij doet en die doordachte keuzes maakt. Hij zet zich op deze manier neer als een competent iemand. Hij zegt nadrukkelijk een periode succesvol droog te hebben gestaan en nadat het weer mis is gegaan geeft hij aan 'besloten' te hebben het 'roer weer helemaal om te gooien'. 'Besluiten' lijkt in dit geval te indiceren dat de poster niet zomaar wat wilde proberen, maar hij maakt expliciet dit 'besloten' te hebben; dus een doordachte keuze te hebben gemaakt.

'Het roer omgooien' zou kunnen verwijzen naar het eerder genoemde 'droogstaan' uit regel 1. Daarnaast maakt de poster expliciet dat hij of zij besloten heeft zich 'weer aan te melden'. In de regels 5 en 6 zegt de poster een afspraak te hebben gemaakt bij een therapeut voor depressieve klachten. Indien 'het roer omgooien' te

maken heeft met het aanpakken van het alcoholprobleem kunnen deze handelingen, een afspraak maken bij een therapeut en het aanmelden op dit forum ('hier'), gezien worden als *category-bound features* van iemand die besloten heeft zijn alcoholprobleem te willen aanpakken. Een andere uiting waarin de poster zichzelf binnen deze categorie plaatst is te vinden in het vervolg van regel 6 en 7, waarin de poster zijn hoop uitspreekt dat hij bij de volgende afspraak kan zeggen dat hij nul glazen heeft gehad. Dit wijst erop dat hij hoopt te stoppen met het drinken van alcohol, maar door het gebruik van het werkwoord 'hopen' geeft hij aan dat dit niet enkel een kwestie van wel of niet drinken is. Het werkwoord 'hopen' geeft hem de mogelijkheid zichzelf in te dekken tegen mogelijke mislukking. Hij zegt bijvoorbeeld niet iets stelligs als 'ik zal gaan stoppen met drinken'.

De poster besluit zijn post in de regels 7 en 8 met het succeswensen aan 'iedereen die hier op dit forum komt', 'met het bereiken van de doelen.' Deze uiting zou verschillende functies kunnen dienen. Enerzijds kan gesteld worden dat de persoon hiermee probeert de banden met de forumleden te versterken, het succeswensen kan gezien worden als een gebaar van goethartigheid. Anderzijds is er wat voor te zeggen dat de poster met deze uiting aangeeft dat het behalen van de doelen, zoals hij zelf ook een doel heeft, niet een gemakkelijke opgave is. Hij zou namelijk met deze uiting indirect aan kunnen geven dat voor het behalen van de doelen de forumleden succes nodig hebben.

Post 2

---

1 Hallo allemaal. Ik ben [GEBRUIKERSNAAM] hoewel dat eigenlijk niet mijn echte naam is, maar er
2 wel op lijkt. Ik ben [LEEF TIJD] jaar woon in [WOONPLAATS], heb een hele lieve vriendin en
3 'studeer' en werk. Ik heb me hier vandaag aangemeld. Vandaag wil ik gaan stoppen met drinken.
4 Weer.

5 Stoppen met drinken is de afgelopen tien jaar een hobby van me geworden en ik heb het dan ook al
6 talloze keren gedaan. Ik hoop dit keer echter dat ik niet morgen of volgende week of volgende
7 maand wéér moet stoppen.

8 Gisteren kwam ik thuis na een dag werken en had echt last van alle delen van mn lichaam (meer
9 gelinkt aan een hardnekkige griep dan aan alcoholgebruik) Het was overduidelijk dat het geen
10 geslaagde avond was om te drinken maar toch heb ik weer twee flessen wijn en sterke halve liters
11 bier in huis gehaald. Hoewel ik al na een paar slokken wijn kotsmisselijk was, heb ik alles tot
12 kotsens aan toe opgedronken.

13 Hoe kan iemand per se zo graag willen drinken, terwijl de voordelen er van eigenlijk 0,0 zijn.
14 Ik kan het maar niet begrijpen, die roes weegt toch niet tegen alle nadelen op? Ik wil supergraag
15 stoppen en hoop hier wat steun of afvieszen te vinden. Mijn vrienden, vriendin en familie weten wel
16 dat ik hier mee worstel(de) maar ik ben redelijk goed in het geheim houden hiervan, omdat ik niet

17 wil dat ze zich zorgen maken.

18 Hoop dat ik hier wat aan heb en misschien ook ervaringen kan delen met andere mensen hier.....

In de regels 1-3 geeft de poster aan niet zijn echte naam te gebruiken als gebruikersnaam op het forum, maar een naam die erop lijkt. Hij vermeldt vervolgens zijn leeftijd, woonplaats en zegt dat hij een ‘hele lieve vriendin’ heeft en ‘‘studeert’’ (De poster heeft ‘studeert’ zelf ook tussen aanhalingstekens gezet) en werkt’. Daarnaast geeft hij in regel 3 aan zich vandaag te hebben aangemeld op het forum; ‘hier vandaag aangemeld’. ‘Vandaag wil ik gaan stoppen met drinken. Weer.’ Met deze uiting portretteert hij zichzelf als iemand die ‘wil’ stoppen met het drinken. Door het gebruik van het werkwoord ‘willen’, zet de poster zichzelf in een positie waarin het hem minder kwalijk genomen kan worden als deze poging mislukt. Met een meer stellige uiting als ‘ik ga stoppen met drinken’ bijvoorbeeld, zou de poster een grotere verantwoordelijkheid op zich nemen. De poster zou namelijk meer inboeten op competentie wanneer hij het gedrag niet nakomt na een stellige uiting, dan wanneer hij een minder stellige uiting gebruikt zoals hij in dit geval doet. Aan de toevoeging ‘weer’ kan men afleiden dat het niet de eerste keer is dat hij wil gaan stoppen met drinken. Hiermee geeft hij aan dat eerdere pogingen om te stoppen niet succesvol zijn geweest.

‘Stoppen met drinken is de afgelopen tien jaar een hobby van me geworden en ik heb het dan ook al talloze keren gedaan.’ (reg. 5). Met deze uiting ondersteunt de poster zijn eerdere uiting in regel 4 over het ‘weer’ gaan stoppen. De poster positioneert zichzelf als iemand die talloze keren heeft geprobeerd te stoppen met drinken. Vervolgens in de regels 6-7 spreekt de poster de hoop uit dat hij deze keer niet opnieuw begint met drinken en dus ‘wéér moet stoppen’ in de toekomst (‘morgen, of volgende week, of volgende maand’). Hiermee lijkt hij daadwerkelijk het drinken achter zich te willen laten, maar door het gebruik van ‘hopen’ geeft hij aan dat dit niet met zekerheid gezegd kan worden. Deze voorzichtige formulering met het werkwoord ‘hopen’ heeft de functie de poster in te dekken tegen mogelijk falen van de poging om te stoppen met drinken. Een andere functie vervult het werkwoord ‘moeten’ in deze zin. Met de uiting ‘wéér moet stoppen’ doet de poster overkomen dat hij het gedrag niet zelf in de hand heeft, maar het hem opgelegd wordt als een onontkomelijke situatie waarin je kan belanden. Beide werkwoorden in deze post zorgen ervoor dat de poster geen competentie hoeft te verliezen in de ogen van zijn publiek. De manier waarop hij

zichzelf namelijk portretteert is dat hij geen controle over dit alles heeft.

In de regels 8-12 geeft de poster een voorbeeld van een situatie waarin zijn drinkgedrag naar voren komt. De poster zegt in de zinnen 8 en 9 dat hij 'gisteren' na een dag werken last had van alle delen van z'n lichaam, maar vermeldt daarbij tussen haakjes dat deze pijn meer 'gelinkt' was aan een hardnekkige griep dan aan alcoholgebruik. De keuze voor de woorden 'meer gelinkt...dan' doet vermoeden dat de last van zijn lichaam voor een, doch kleiner, deel toch te wijten is aan het alcoholgebruik, maar dat dit niet de grootste oorzaak van de 'last' is. De poster vervolgt zijn situatieschets met te vermelden dat de avond 'overduidelijk geen geslaagde avond was om te drinken', maar dat hij toch 'twee flessen wijn en sterke halve liters bier in huis gehaald' heeft. Door de avond te categoriseren als 'overduidelijk geen geslaagde avond' en het woord 'toch' in de tweede deel van de zin, zorgt de poster voor een contrasterend effect: enerzijds is het een slechte avond om te drinken, anderzijds haalt hij tóch de alcoholische dranken in huis. Hij voegt hieraan toe 'hoewel ik al na een paar slokken wijn kotsmisselijk was, heb ik alles tot kotsens aan toe opgedronken.' Wederom valt in deze uiting een contrast te vinden; na een paar slokken wijn meldt de poster al kotsmisselijk te zijn geweest, maar ondanks dat heeft hij alles 'tot kotsens aan toe' opgedronken. Met deze twee contrasten lijkt de poster de ernst van zijn drinkgedrag te benadrukken. De persoon geeft namelijk aan dat de lichamelijke klachten, waaronder de misselijkheid, geen ideale omstandigheden zijn om toch te drinken, maar dat hij desondanks toch de alcoholische dranken heeft genuttigd.

In de volgende alinea valt te zien dat de poster van vertelperspectief wisselt. In regel 13 verandert hij namelijk van de eerste naar de derde persoon; 'Hoe kan iemand per se zo graag willen drinken, terwijl de voordelen ervan eigenlijk 0,0 zijn.'. Vervolgens gaat hij weer verder in de eerste persoon; 'Ik kan het maar niet begrijpen.'. In deze regels uit de poster zijn onbegrip over de drang naar alcohol, het 'zo graag willen drinken', terwijl de voordelen van het alcoholgebruik 'eigenlijk 0,0' zijn. Deze uitingen plaatsen de bovengenoemde contrasten in een ander perspectief. De contrasten lijken aan de hand van deze uiting het onbegrijpelijke van het drinkgedrag te illustreren. Het tweede gedeelte van de tweede zin uit regel 11 bevat de vraag 'die roes weegt toch niet tegen alle nadelen op?'. Met deze vraag verzacht de poster de stelligheid van zijn eerdere uiting in regel 14 dat de 'voordelen ervan eigenlijk 0,0 zijn.' De poster zet hier

namelijk ‘die roes’ tegenover ‘alle nadelen’, waaruit afgeleid kan worden dat de roes als positief ervaren wordt. Dit spreekt het stellige ‘0,0’ voordeel van alcohol tegen. De poster vervolgt met ‘Ik wil supergraag stoppen en hoop hier wat steun of adviezen te vinden.’ Hiermee geeft de poster nogmaals aan te willen stoppen. Ditmaal versterkt de poster deze wens door de toevoeging ‘supergraag’ te gebruiken. Ook geeft hij aan dat hij hoopt steun of adviezen te vinden op het forum. Deze uiting lijkt een indirect verzoek, ingeleid door het werkwoord ‘hopen’. Het gebruik van het werkwoord ‘hopen’ in plaats van een meer direct verzoek als in ‘ik wil steun of adviezen vinden op het forum’, zorgt voor een verzoek dat vriendelijker overkomt. Het klinkt op deze manier meer als een wens dan als een daadwerkelijk verzoek.

Vervolgens in de regels 15 en 16 meldt hij dat zijn vrienden, vriendin en familie weten dat hij ‘hier’ mee worstelt/worstelde (reg. 16. ‘worstel(de)’), maar dat hij redelijk goed is in het geheim houden hiervan. De reden voor dit geheimhouden geeft hij in de tweede deel van de zin; ‘omdat ik niet wil dat ze zich zorgen maken’. Deze uitingen kunnen gelezen worden als argumenten voor het aanmelden bij het forum. Hij maakt hier zijn beweegredenen om zich aan te melden bij het forum expliciet.

In het eerste gedeelte van zijn afsluitende zin spreekt de poster de hoop uit ‘hier wat aan te hebben’ (reg. 18). Met deze uiting geeft hij nogmaals aan dat hij hoopt ‘wat’ aan het forum te hebben. Ditmaal is hij echter minder expliciet als in regel 15, waarin hij zei te hopen op steun en adviezen. Hij spreekt in regel 18 de expliciete hoop uit om ‘misschien ook’ ervaringen te kunnen delen met andere mensen op het forum. Wederom maakt hij gebruik van het werkwoord ‘hopen’ om zijn verzoek in te luiden op een indirecte manier. Daarnaast gebruikt hij de woorden ‘misschien ook’ en ‘kunnen’, waarmee hij zijn expliciete verzoek om ervaringen te delen met andere mensen wat verzacht. De poster lijkt rekening te houden met de *negative face* van zijn publiek (Brown & Levinson, 1987). Brown en Levinson (1987) definieëren *negative face* als “*the basic claim to territories, personal preserves, rights to non-distraction—i.e., to freedom of action and freedom from imposition*” (Brown & Levinson, 1987, p.66). Taalhandelingen die de *negative face* aantasten worden *face threatening acts* genoemd (Brown & Levinson, 1987). Het indirecte verzoek van de poster aan het publiek kan gezien worden als een inbreuk op de vrijheid van het publiek. Door dit verzoek op een indirecte manier te verhullen en daar verzachtende elementen aan toe te voegen, is het

effect van de *face threatening act* kleiner.

Post 3

---

1 Beste mensen,

2 Sinds een paar dagen bekijk ik berichten op dit forum en ik moet zeggen dat het heel fijn is om
3 medelotgenoten over ons gezamenlijke vriend/vijand te horen spreken. Het moedigt me aan om mn
4 probleem aan te pakken in plaats van het te benevelen.

5 Mijn uit de hand gelopen hobby heeft een rasdrinker van me gemaakt.

6 Eerste drankjes rond mijn vijftiende, dat werd geleidelijk meer, maar toen ik op mn 20e op kamers
7 ging begonnen de problematische trekjes te komen. Vanaf toen werd het bijna dagelijks en steeds
8 meer. Uiteraard wel tussenpozen met minder drank en zo nu en dan een dagje (paar daagjes) even
9 niet. Rond mn 30e bij AA geweest. Dat heb ik een paar maanden volgehouden en toen is het drinken
10 er weer ingeslopen. Ook rond die tijd een training bij de Helderheid gehad. Werkte ook niet.

11 Momenteel ben ik bijna [LEEFTIJD] en heb [AANTAL] jaar een relatie met een lieve meid.

12 En altijd veel te veel drinken. Regelmatig was/ben ik 's ochtends nog enorm katerig en zat de
13 alcohol nog in mn bloed waardoor ik weer eens niet naar mn werk ging of andere plannen niet
14 uitvoerde. Pas sinds 3 jaar is mn vriendin er ook goed van bewust dat ik een groot probleem heb, en
15 zij juist dus ook. Ze vind het verschrikkelijk en stelt steeds vaker vragen bij onze gezamenlijke
16 toekomst. Steeds vaker oppert ze om uit elkaar te gaan wat ik heel erg zou vinden.

Na de aanhef begint de poster zijn post met de mededeling dat hij al enkele dagen op het forum berichten bekijkt. Daarnaast meldt hij dat hij het als ‘heel fijn’ ervaart om ‘medelotgenoten over hun gezamenlijke vriend/vijand te horen spreken.’ Hiermee beschrijft hij de alcohol als een gezamenlijke vriend/vijand. Met deze metafoor, alcohol als ‘vriend/vijand’, kent hij alcohol eigenschappen toe met de uitersten van een vriend en van een vijand. Door op deze manier naar alcohol te verwijzen suggereert de poster een gelijktijdigheid van deze twee uitersten. Hij geeft vervolgens in regels 3 en 4 aan dat dat hem aanmoedigt om zijn probleem aan te pakken in plaats van ‘het te benevelen.’ In deze uitingen introduceert hij een probleem.

In regel 5 zegt de poster dat zijn ‘uit de hand gelopen hobby’ ‘een rasdrinker’ van hem heeft gemaakt. Hij plaatst zijn drinkgedrag hier onder de categorie ‘uit de hand gelopen hobby’ en dit, zo geeft hij zelf aan, heeft hem tot ‘rasdrinker’ gemaakt. Door aan te geven dat zijn ‘uit de hand gelopen hobby’ hem tot ‘rasdrinker’ heeft gemaakt, legt hij de oorzaak van het probleem buiten zichzelf. De poster doet hiermee overkomen alsof het iets is dat hem is overkomen, niet iets dat hij zelf in de hand heeft gehad.

Vervolgens schetst hij de wijze waarop zijn drinkgedrag zich heeft ontwikkeld in de regels 6 tot en met 10. Hierin geeft hij aan dat de ‘eerste drankjes’ rond zijn vijftiende begonnen. Geleidelijk aan werden dit er meer, maar toen hij op 20 jarige

leeftijd op kamers ging begonnen de ‘problematische trekjes’ te komen. Hiermee geeft hij nogmaals aan dat hij zijn drinkgedrag als problematisch ziet. ‘Vanaf toen werd het bijna dagelijks en steeds meer.’ Met deze uiting lijkt hij de ‘problematische trekjes’ te expliciteren. Hij zet zijn drinkgedrag weg als iets dat zich ‘bijna dagelijks’ afspeelt en wat ‘steeds meer’ werd. In deze uiting portretteert hij het probleem nogmaals als iets dat hem is overkomen, waar hij zelf geen grip op heeft gehad. Hij gebruikt een passieve uiting als ‘werden het er steeds meer’ als alternatief voor een meer actieve uiting als ‘Ik begon steeds meer te drinken’. In de zin die daarop volgt lijkt de poster zijn eerdere uiting iets te nuanceren met ‘Uiteraard wel tussenpozen met minder drank en zo nu en dan een dagje (paar daagjes) even niet.’ Deze uiting kan gezien worden als een explicitering van het woord ‘bijna’ uit ‘bijna dagelijks’ (reg. 7).

In regel 9 vermeldt de poster dat hij rond zijn 30^e bij de AA is geweest. Waarna hij zijn verhaal continueert met ‘Dat heb ik een paar maanden volgehouden..’. Hij laat hier impliciet wat hij ‘een paar maanden volgehouden’ heeft. Uit het tweede deel van de zin kan afgeleid worden dat hij bij de AA een bepaald drinkgedrag heeft volgehouden, aangezien hij ‘en toen is het drinken er weer ingeslopen’ aan de voorgaande uiting toevoegt. De poster zet hier het drinkgedrag weg als iets dat er ‘weer ingeslopen’ is. Met het gebruik van ‘ingeslopen’ geeft de poster aan dat het een langzaam proces betrof; daarmee weerlegt hij het beeld wat zou kunnen ontstaan bij zijn publiek dat hij van de een op de andere dag weer teruggevallen was in zijn oude drinkpatroon. Het werkwoord ‘insluipen’ doet overigens nog meer. Naast het aangeven van het durige karakter van het proces waardoor hij weer teruggevallen is in zijn vroegere drinkgedrag, doet de poster met dit werkwoord ook overkomen dat het drinkgedrag iets is wat er insluipt. Iets waar hij zelf geen controle op uitoefent. Daardoor verplaatst de poster de verantwoordelijkheid over zijn drinkgedrag buiten zichzelf. Hij doet geen uiting waarin hij zijn rol in dit proces actief beschrijft, maar doet overkomen dat alcohol iets is wat je overkomt.

In regel 10 geeft de poster aan ‘ook rond die tijd’ een training bij de Helderheid te hebben gehad. ‘Werkte ook niet.’ Voegt hij daaraan toe. Daarmee geeft hij aan dat ook deze, net als de andere poging bij de AA, niet geslaagd is. Door dit te vermelden voorkomt de poster dat de lezers van zijn post hem kunnen verwijten van een inactieve houding ten opzichte van zijn probleem. Hij geeft immers aan al eerder stappen te

hebben ondernomen om zijn probleem aan te pakken.

Met 'Momenteel ben ik bijna [LEEF TIJD] en heb [AANTAL] jaar een relatie met een lieve meid' (reg. 11) laat de poster zien dat hij een relatie heeft. Daarnaast maakt hij expliciet dat het een 'relatie met een lieve meid' betreft. Hij had kunnen voldoen met enkel 'en heb een relatie.', maar blijkbaar had hij redenen om dit te expliciteren. Hij vervolgt met 'En altijd veel te veel drinken. Regelmatig was/ben ik 's ochtends nog enorm katerig en zat de alcohol nog in mn bloed waardoor ik weer eens niet naar mn werk ging of andere plannen niet uitvoerde.' Hierin categoriseert hij zijn drinkgedrag als 'veel te veel', waarmee hij een beeld schetst van zijn eerder genoemde probleem en problematische trekjes. Hij geeft hier overigens ook enkele gevolgen van zijn drinkgedrag. Deze gevolgen leidt hij in met 'weer eens niet'. Het gebruik van 'weer eens niet' geeft negatieve connotatie aan de gevolgen mee en doet vermoeden dat deze gevolgen veelvuldig voorkomen.

In regel 14 geeft de poster aan dat zijn vriendin er 'pas' sinds 3 jaar 'goed van bewust' is dat hij een 'groot probleem' heeft, 'en zij juist dus ook.' Wederom geeft hij hierin aan een probleem te hebben. Met het woordje 'pas' benadrukt hij dat zijn vriendin de laatste 3 jaar van de relatie pas echt bewust is van het probleem. Hij voegt daaraan toe dat 'zij juist dus ook' een probleem heeft. Hiermee geeft hij aan dat zijn probleem dus ook voor haar problematisch is. Hij voegt in de regels 15 en 16 toe dat zij het verschrikkelijk vindt en steeds vaker vragen stelt bij hun gezamenlijke toekomst. Met deze uiting geeft hij nogmaals aan dat zijn vriendin onder zijn probleem lijdt en dat zij zelfs over hun gezamenlijke toekomst twijfelt. Tenslotte gaat hij verder met 'Steeds vaker oppert ze om uit elkaar te gaan wat ik heel erg zou vinden.' in regel 16. Met deze parafraze van wat hij eigenlijk in regel 15 al vermeldde over de vragen die zijn vriendin zichzelf stelt bij hun gezamenlijke toekomst, benadrukt hij de ernst van de situatie; het is niet enkel een probleem voor hem zelf, maar ook voor zijn vriendin. Daarnaast geeft hij met de toevoeging 'wat ik heel erg zou vinden.' (reg. 16) aan dat hij negatief staat tegenover het 'uit elkaar gaan'. Deze uiting tezamen met dat hij zijn vriendin eerder in deze alinea 'een lieve meid' (reg. 11) noemt, zijn beiden indicaties dat hij graag zijn relatie met zijn vriendin wilt continueren. Dit indiceert dat wanneer hij niets aan het alcoholprobleem doet, dit een ander probleem ten gevolg kan hebben, namelijk dat zijn vriendin bij hem weggaat. Op deze manier geeft hij een reden om daadwerkelijk zijn

probleem aan te willen pakken (reg. 4).

Post 4

---

1 Hallo,..ik ben een vrouw, [LEEFTIJD] jaar en ik drink in het weekend,..zelden door de week,
2 nooit overdag. Maar als ik eenmaal drink kan ik geen maat houden, ik drink gerust zo'n anderhalf
3 à 2 liter rode wijn weg per avond, (Vrijdag, Zaterdag, Zondag) en heb de volgende dag gek
4 genoeg nergens last van, lichamelijk gezien dan,.. geen hoofdpijn, niet duizelig, niet trillen,..niks!
5 Ben ik alcoholist?

De poster begint haar post met een groet en vervolgt deze met het vermelden van haar geslacht en leeftijd. Daarna maakt zij duidelijk dat zij in het weekend drinkt 'ik drink in het weekend'. Zij vult daarbij aan 'zelden door de week, nooit overdag.' te drinken. Met het woord zelden geeft ze aan dat het niet geregeld voorkomt dat zij door de week alcohol nuttigt. maar in ieder geval nooit overdag. Hiermee geeft de poster aan een bepaalde controle te hebben over haar drinkpatroon 'zelden door de week', 'nooit overdag'. Ze positioneert zichzelf hiermee als iemand die vooral in het weekend drinkt en dan nooit overdag. Het gebruik van 'nooit' is vorm van een *extreme case formulation* (Pomerantz, 1986). Een *extreme case formulation* wordt vaak gebruikt om de geloofwaardigheid van een uiting te vergroten. 'Nooit' zet in dit geval de uitspraak dat zij niet overdag drinkt kracht bij. Ze vermeldt niet 'niet' te drinken overdag, maar zelfs 'nooit' overdag. Hiermee legt de poster extra nadruk op het feit dat zij een bepaalde controle heeft over haar alcoholgebruik.

In regel 2 geeft de poster aan dat wanneer zij eenmaal drinkt zij geen maat kan houden. Zij maakt dit duidelijk met de uiting 'Maar als ik eenmaal drink kan ik geen maat houden'. Door het gebruik van het woordje 'maar' dat een tegenstelling aangeeft, lijkt de poster aan te geven dat zij het drinkgedrag uit de eerste regel beschouwt als iets wat ze wel onder controle heeft. Zij vervolgt met 'ik drink gerust zo'n anderhalf à 2 liter rode wijn weg per avond, (Vrijdag, Zaterdag, Zondag)'. Hier wordt een illustratie gegeven waarmee zij de mateloosheid van haar drinkgedrag benadrukt. Met de woorden 'gerust zo'n' (reg.2-3) geeft zij extra nadruk aan de hoeveelheid drank die zij nuttigt. In deze uiting lijkt 'gerust' de functie te hebben om het gemak aan te geven waarmee de poster de genoemde hoeveelheid alcohol 'wegdrinkt' op een avond. Dit heeft een versterkend effect op de aangegeven mateloosheid van haar drinkgedrag. Een uiting waarbij het in dit geval versterkende woord 'gerust' zou worden weggelaten, zou een minder choquerend effect hebben. Eenzelfde functie lijkt de keuze voor het werkwoord

‘wegdrinken’ te vervullen. Het nuanceverschil tussen ‘wegdrinken’ en bijvoorbeeld ‘drinken’ wordt duidelijk wanneer de in de post gebruikte uiting vergeleken wordt met een uiting als ‘Ik drink op zo’n avond zo’n anderhalf à 2 liter rode wijn.’. ‘Wegdrinken’ benadrukt in dit geval de moeiteloosheid van het drinken. De poster voegt aan voorgaande toe dat ze ‘gek genoeg’ ‘lichamelijk gezien’ ‘nergens’ last van heeft de volgende dag. Met de keuze voor de woorden ‘gek genoeg’ laat zij zien dat dit tegen verwachting in is. Hiermee maakt ze duidelijk dat zij, en haar publiek mogelijk ook, zou verwachten dat iemand na ‘zo’n anderhalf à 2 liter rode wijn’ de volgende dag wel lichamelijke last ervaart. Ze uit hiermee haar verbazing over het ontbreken van de lichamelijke last na een avond drinken. Vervolgens in regel 4 maakt zij expliciet welke lichamelijke ‘last’ zij dan bedoelt: ‘geen hoofdpijn, niet duizelig, niet trillen,...niks!’. Hiermee legt zij extra nadruk op het gegeven dat er helemaal ‘niks!’ met haar aan de hand is ‘lichamelijk gezien’ de volgende dag.

Ondanks dat zij zichzelf positioneert als iemand die niet elke dag drinkt, überhaupt niet overdag, geeft zij aan een flinke hoeveelheid alcohol te kunnen drinken zonder de dag erna lichamelijke last te ervaren. Zij geeft aan geen controle te kunnen houden wanneer zij eenmaal drinkt, maar lijkt aan te geven wel onder controle te hebben dat zij enkel in het weekend drinkt. Deze zaken zouden hebben kunnen leiden tot de vraag waarmee zij haar post eindigt ‘Ben ik alcoholist?’. Hiermee positioneert zij zichzelf als iemand die niet weet hoe zij haar drinkgedrag moet categoriseren, wat een antwoord uitlokt van haar publiek.

Post 5

---

1 Voorheen heb ik me aangemeld als [GEBRUIKERSNAAM] maar nu getransformeerd naar
2 [GEBRUIKERSNAAM]. Een stuk makkelijker en leukere naam!

3 Ik ben een vrouw van [LEEFTIJD] jaar. Heb een zoon van [LEEFTIJD] jaar oud met PDD-NOS,
4 ADHD en NLD (een autistische stoornis) en een dochter van [LEEFTIJD] jaar. Ik ben al [AANTAL]
5 jaar getrouwd met dezelfde man en die heeft het syndroom van Asperger (ook een aan autisme
6 verwante stoornis) dus ik ben mooi in de aap geloged. Hierdoor heb ik door de jaren heen ook een
7 aardig drankprobleem opgebouwd van minimaal 1 fles wijn per dag.

8 Ik heb nog 2 honden ([HONDENRAS] vrouwtje van [LEEFTIJD] jaar en een oude [HONDENRAS]
9 van [LEEFTIJD] jaar). Ik heb 2 part-time banen waarvan 1 aan huis.

10 Ik zit al een paar dagen op het forum en vind het ontzettend leuk en gezellig!

In regel 1 begint de poster met een verhaal over haar gebruikersnaam. Ze vertelt dat zij eerst een andere gebruikersnaam had, maar dat zij deze heeft getransformeerd naar een

nieuwe. Vervolgens geeft zij in regel 2 een oordeel over deze nieuwe gebruikersnaam. Daarna, in regel 3, stelt zij zich voor als een vrouw van een bepaalde leeftijd. Tevens introduceert zij hier een zoon en een dochter. Zij vermeldt daarbij hun leeftijden en over de zoon vertelt zij dat hij last heeft van ‘PDD-NOS, ADHD en NLD (een autistische stoornis)’. Daarnaast vertelt zij al een aantal jaar getrouwd te zijn met dezelfde man. Over deze man zegt zij dat hij ‘het syndroom van Asperger (ook een aan autisme verwante stoornis)’ heeft. Zij sluit haar uiting af met ‘dus ik ben mooi in de aap geloged.’ Aan het gebruik van het woord ‘dus’ kan opgemaakt worden dat zij uit het voorgaande concludeert dat zij ‘mooi in de aap geloged’ is. Met deze uitdrukking geeft zij aan ongelukkig te zijn met de situatie; een gezin met allerlei stoornissen en syndromen. Zij sluit deze alinea af met de zin: ‘Hierdoor heb ik door de jaren heen ook een aardig drankprobleem opgebouwd van minimaal 1 fles wijn per dag.’ In deze zin geeft zij met het woord ‘hierdoor’ aan dat voorgaande uitingen de redenen geeft achter haar drankprobleem. Met deze uiting legt zij de oorzaak van haar drankprobleem bij de stoornissen en syndromen die binnen haar gezin bestaan. Zij beschrijft dit drankprobleem als ‘aardig drankprobleem’. Met het woord ‘aardig’ geeft zij aan dit als een tamelijk groot probleem te beschouwen. Zij maakt dit drankprobleem expliciet door de kwantiteit van haar drankgebruik te vermelden: ‘minimaal 1 fles wijn per dag.’ Zij geeft hiermee invulling aan het drankprobleem en lijkt op deze manier bewijs te leveren dat het een serieus probleem is. Haar publiek zou zich namelijk kunnen afvragen wat de poster als een ‘aardig drankprobleem’ zou kunnen zien. Deze onzekerheid neemt zij weg door haar drankprobleem te expliciteren. Dit draagt bij aan de geloofwaardigheid van de uiting waarin zij vermeldt ‘een aardig drankprobleem’ te hebben opgebouwd.

Zij vermeldt vervolgens dat zij twee honden heeft en geeft daar het ras en de leeftijden bij. Ook geeft zij in regel 9 aan twee part-time banen te hebben, waarvan één aan huis.

Tenslotte sluit zij haar post af met de mededeling al een ‘paar dagen’ op het forum te zitten. Zij geeft daarover een positief waardeoordeel; zij vindt het ‘ontzettend leuk en gezellig’. Door aan te geven dat zij al enkele dagen op het forum aanwezig is, geeft de poster een argument waarom zij een gegrond waardeoordeel over het forum kan geven.

---

1 Hallo, ik noem mijzelf hier '[GEBRUIKERSNAAM]' en ben een man van [LEEFTIJD] jaar oud.

2 Ik heb mij vanmorgen aangemeld voor de Internetbehandeling via 'Alcoholdebaas.nl'. Al jaren weet
3 ik dat ik teveel drink en ben dan ook weer enorm geschrokken van mijn Drinktest. Ik heb wel een
4 behandel geschiedenis via de reguliere hulpverlening. In [JAARTAL] of [JAARTAL] heb ik
5 meegedaan aan een Leefstijltraining in groepsverband, en in [JAARTAL] en [JAARTAL] een
6 individueel traject gevolgd. De laatste, dus vorig jaar, heb ik vroegtijdig beëindigd, omdat het niet
7 klikte met de hulpverlener en de aanpak mij min of meer frustreerde.

8 Het veelvuldig drinken is er langzaam ingeslopen. Vroeger, toen ik nog samenwoonde, zeiden we
9 tegen elkaar dat we geen wijn zouden drinken doordeweeks, maar alleen in het weekend. Het werd
10 dus steeds vroeger in de week weekend... Tegenwoordig is het elke dag raak. Tot zo'n 2 a 3
11 maanden geleden was het nog driekwart fles wijn per avond. De laatste tijd was een hele fles ook
12 niet meer voldoende, en was een tweede open gegaan als ik deze in huis had gehaald.

13 Sinds de uitzending op tv, loop ik met de gedachte om mij aan te melden voor deze vorm van
14 behandeling. Ik denk dat anonimiteit en het in eigen omgeving volgen van de behandeling wel bij
15 mij zal passen. Eergisteren eigenlijk al het besluit genomen om flink te minderen, dat ik gisteren
16 geen druppel heb genuttigd en vrijdag 1 glas wijn heb gehad. Voor de feestdagen heb ik niets
17 (expres) in huis gehaald.

18 Ik ben ook een thuisdrinker en woon alleen. Ik weet dat ik hiermee het 'alleen zijn' en de dagelijkse
19 stress van werk probeer te vergeten. Maar ben hierdoor wel in een negatieve spiraal terecht
20 gekomen. Fysiek ben ik aangekomen (8 a 9 kilo in het afgelopen jaar) en mijn maag en buikstreek is
21 zichtbaar dikker geworden. Waar ik ook behoorlijk van walg en wat ook als niet prettig aanvoelt.
22 Vorige week heb ik mijn kledingkast opgeruimd en kon ook 4 overhemden (hopelijk tijdelijk) naar
23 de zolder verbannen, omdat deze niet meer passen.

24 Ik heb vaak ook een gebrek aan energie, en soms lijkt mijn geheugen ook veel slechter of ik heb van
25 die kleine blackouts. Dan weet ik het gewoon niet meer. Mijn seksdrive is ook op een dramatisch
26 dieptepunt. Mijn trek, wat zo rond vier uur 's middags begint, weerhoudt mij vaak van activiteiten
27 in de avond. Ik zit bijvoorbeeld op een sport, die je eigenlijk wekelijks moet bijhouden. Ik merk ook
28 dat ik geen progressie meer maak, maar dat er meer sprake is van stilstand en regressie.

29 Al met al reden genoeg om hier een krachtig besluit te nemen en met kleine stapjes dit vergif in mijn
30 leven om te zetten in medicijn. Ik hoop hier veel steun en advies te kunnen ontvangen maar ook te
31 geven.

In de eerste regel stelt de poster zichzelf voor aan de hand van het noemen van zijn gebruikersnaam, het vermelden van zijn geslacht en leeftijd. Vervolgens in regel 2 vermeldt hij zich op de morgen van het moment van schrijven aan te hebben gemeld bij de 'internetbehandeling' via alcoholdebaas.nl, de website waar het forum ingebed zit. Hij vervolgt met 'Al jaren weet ik dat ik teveel drink en ben dan ook weer enorm geschrokken van mijn Drinktest.' Hiermee lijkt hij een reden te geven voor het aanmelden bij de internetbehandeling; hij geeft aan te veel te drinken. Echter, geeft hij in het tweede deel van zijn uiting aan toch 'weer' te schrikken van zijn 'Drinktest'. Dit is opmerkelijk, aangezien hij in het deel daarvoor aangeeft bewust te zijn van zijn drinkgedrag. Met 'weer' lijkt hij aan te geven eerder geschrokken te zijn geweest naar aanleiding van een drinktest.

Daarna vermeldt hij een behandelgeschiedenis te hebben via de reguliere hulpverlening. Hiermee zou hij een verklaring kunnen geven voor het eerder schrikken van een drinktest, omdat zijn behandelgeschiedenis impliceert dat hij vaker soortgelijke tests zou hebben gedaan. In de regels 3 tot en met 7 geeft hij een opsomming van zijn behandelgeschiedenis. Hij geeft aan aan een groepstraject te hebben meegedaan en een individueel traject te hebben gevolgd, welke hij niet heeft afgerond. Dat hij expliciet aangeeft regel 6 en 7 dat hij het individuele traject niet heeft afgerond, zou kunnen impliceren dat hij zijn groepstraject wel volledig heeft uitgezeten. Door het vermelden van zijn behandelgeschiedenis, geeft de poster blijk van een actieve inzet bij het aanpakken van zijn alcoholprobleem. In regel 7 geeft hij redenen voor het ‘vroegtijdig beëindigen’ van het individuele traject. Hij zegt dat het niet klikte met de hulpverlener en dat zijn aanpak hem ‘min of meer’ frustreerde. De keuze voor het oppervlakkige ‘min of meer’ kan duiden op diepere redenen, welke hij om bepaalde redenen niet expliciet maakt. Dat hij aangeeft het individuele traject niet te hebben afgerond, kan bij het lezend publiek overkomen dat dit aan hem persoonlijk ligt. Door aan te geven dat het niet klikte met de begeleider en dat de aanpak van deze begeleider de poster ‘min of meer frustreerde’, legt de poster de verantwoordelijkheid iets van zich af. De poster lijkt hiermee de schuld niet compleet bij zichzelf te leggen, maar grotendeels bij de begeleider en zijn aanpak. Hierdoor hoeft de poster niet in te boeten op competentie.

In regel 8 begint de poster met ‘Het veelvuldig drinken is er langzaam ingeslopen.’ Hiermee geeft hij nogmaals aan te veel te drinken, alleen ditmaal in andere bewoordingen ‘veelvuldig drinken’. Daarnaast geeft hij aan dat dit drinkgedrag er ‘langzaam ingeslopen’ is. Hierbij benadrukt de persoon dat het ‘te veel’ (reg. 3) drinken langzaam aan een probleem is gaan worden. De keuze voor het werkwoord ‘ingeslopen’ doet overkomen of het een proces van buitenaf betreft. De poster kiest in dit geval niet voor een uiting waarin hij een actievere rol vervult, zoals: ‘Langzaam ben ik steeds meer gaan drinken.’ Bewust of onbewust verplaatst de poster met de oorzaken van zijn probleem buiten zichzelf. Hij portretteert het ‘veelvuldig drinken’ als iets dat hem overkomen is.

De regels die volgen schetsen de wijze waarop het ‘veelvuldig drinken’ er in is ‘geslopen’. Hij zegt ‘vroeger’, toen hij nog samenwoonde, met degene met wie hij samenwoonde afgesproken te hebben dat ze geen wijn zouden drinken doordeweeks,

maar alleen in het weekend. Hiermee geeft hij aan, samen met degene met wie hij samenwoonde, een grens te hebben gesteld om alleen alcohol te nuttigen in het weekend. Hij voegt hieraan toe ‘Het werd dus steeds vroeger in de week weekend...’ Met deze uiting geeft hij aan dat die grens, die hij in de voorgaande uiting noemde, langzaam vervaagde. ‘Tegenwoordig is het elke dag raak.’ Deze uiting laat zien dat in tegenstelling tot ‘vroeger’, waar hij enkel in het weekend dronk, hij tegenwoordig elke dag drinkt. Met deze uitingen schetst hij dus een beeld hoe in zijn geval het ‘veelvuldig drinken’ er is ingeslopen. Hij continueert deze schets in de uitingen die volgen. Daarin geeft hij aan ‘zo’n 2 a 3 maanden geleden..nog driekwart fles wijn per avond’ te nuttigen, terwijl voor hem ‘de laatste tijd’ een hele fles niet meer voldoende was en ‘een tweede’ open gegaan was als hij deze in huis had. Enerzijds vermeldt hij dus hoe zijn drinkgedrag er ingeslopen is qua dagen dat hij drinkt en anderzijds vermeldt hij de kwantiteit alcohol die hij nuttigt op deze dagen. Hij geeft dus niet enkel aan ‘veelvuldig’ te drinken, maar specificeert zijn drinkgedrag.

‘Sinds de uitzending op tv, loop ik met de gedachte om mij aan te melden voor deze vorm van behandeling. Ik denk dat anonimiteit en het in eigen omgeving volgen van de behandeling wel bij mij zal passen.’ In deze uitingen geeft hij aan door de ‘uitzending op tv’ is gaan overwegen om zich aan te melden voor deze vorm van behandeling. ‘Deze vorm van behandeling’ lijkt te refereren naar de ‘Internetbehandeling via ‘Alcoholdebaas.nl’’ uit regel 2. Daarnaast geeft hij hierin aan van welke aspecten van de behandeling hij denkt dat bij hem zullen passen: de ‘anonimiteit en het in eigen omgeving volgen van de behandeling’. Hiermee motiveert de poster waarom hij zich heeft aangemeld voor de internetbehandeling (reg.2).

In de regels 15-17 schetst hij het verloop van de afgelopen 2 dagen, namelijk ‘gisteren’ en ‘eergisteren’. Daarin geeft hij aan ‘eergisteren eigenlijk al’ het besluit te hebben genomen om flink te minderen. Hiermee lijkt hij aan te geven dit besluit om te minderen al te hebben genomen alvorens hij besloot zich aan te melden bij alcoholdebaas.nl. Hij voegt hieraan toe dat hij ‘gisteren’ geen druppel alcohol heeft genuttigd en ‘vrijdag’ enkel 1 glas wijn. ‘Voor de feestdagen heb ik niets (expres) in huis gehaald.’ Deze uitingen ondersteunen zijn uitspraak waarin hij zegt besloten te hebben ‘flink te minderen’. Hij laat hierin zien dat deze uitspraak daadwerkelijk opgegaan is voor de afgelopen 2 dagen en dat hij bewust niets in huis heeft gehaald

voor de feestdagen. Dit laatste valt af te leiden uit het woordje ‘expres’ wat hij tussen haken in de zin heeft geplaatst.

Hij vervolgt zijn verhaal in regel 18 met te vermelden dat hij een ‘thuisdrinker’ is en alleen woont. Hij voegt daar aan toe dat hij ‘weet’ dat hij met dit gedrag het ‘alleen zijn’ en ‘de dagelijkse stress van het werk’ probeert te vergeten. Hij lijkt hiermee aan te geven bewust te zijn van de oorzaken en beweegredenen van zijn drinkgedrag. In regel 19 geeft hij aan ‘hierdoor’ in een ‘negatieve spiraal’ terecht gekomen te zijn. Deze uiting ondersteunt hij met een opsomming. Hij begint zijn opsomming met een neutraal ogende uiting waarin hij vertelt fysiek zichtbaar aangekomen te zijn. Vervolgens zegt hij ‘Waar ik ook behoorlijk van walg en wat ook niet prettig aanvoelt’, waarmee hij de neutraal ogende opmerking van daarvoor een negatieve lading meegeeft door er aan toe te voegen dat hij ervan ‘walgt’. Hiermee uit hij een negatief gevolg van zijn drinkgedrag, welke bewust of onbewust zijn besluit om zijn drinkgedrag aan te pakken ondersteunt. Hij benadrukt dit negatieve gevolg met de uitingen die volgen. Hierin zet hij uiteen dat hij zijn kledingkast heeft opgeruimd en vier overhemden heeft kunnen ‘verbannen’ naar de zolder, omdat hij deze niet meer paste. ‘Hopelijk tijdelijk’ zegt hij daarover, waarmee de poster duidelijk maakt dat hij ‘hoopt’ dat zijn gewichtstoename van tijdelijke aard is en de vier overhemden weer van zolder te kunnen halen.

In de regels 24-28 gaat hij verder met het beschrijven van negatieve gevolgen van het veelvuldige alcoholgebruik; ‘gebrek aan energie’, ‘geheugen veel slechter’, ‘kleine blackouts’, ‘sexdrive op een dramatisch dieptepunt’. In deze regels maakt hij regelmatig gebruik van het woord ‘ook’, wat een indicatie is voor een opsomming. Regel 26 begint hij met ‘Mijn trek, wat zo rond vier uur ’s middags begint, weerhoudt mij van activiteiten in de avond. Hierin is het onduidelijk waar ‘Mijn trek’ naar refereert. Er zou hier ‘trek in alcohol’ gelezen kunnen worden, maar hierover geeft de poster geen duidelijkheid in zijn overige uitingen. Hij voegt hier enkel uitingen aan toe, waarin hij illustreert op welke manier deze ‘trek’ zijn activiteiten in de avond beïnvloedt. Dit doet hij met de uitingen: ‘Ik zit bijvoorbeeld op een sport, die je eigenlijk wekelijks moet bijhouden. Ik merk ook dat ik geen progressie meer maak, maar dat er meer sprake is van stilstand en regressie.’ Aan het woord ‘bijvoorbeeld’ kan gezien worden dat hij hierin zijn voorgaande uiting invulling geeft met een voorbeeld. Dat het hier een opsomming van klachten betreft is te zien aan de woorden die hij

gebruikt welke een negatieve connotatie hebben: ‘dramatisch dieptepunt’, ‘gebrek’, ‘slechter’, ‘stilstand’ en ‘regressie’. Met deze opsomming lijkt de poster redenen aan te halen waarom hij besloten heeft te willen minderen met drinken. Deze redenen kunnen gezien worden als argument voor zijn besluit. Door objectieve feiten te presenteren als de gewichtstoename, het niet kunnen sporten, etc. geeft de poster controleerbare feiten waardoor de poster niet verweten kan worden dat het willen stoppen enkel in een opwelling besloten is omdat hij het gewoonweg graag wil. Hij presenteert enkele negatieve gevolgen, waarmee hij de geloofwaardigheid van zijn besluit ondersteunt.

De poster sluit zijn post af met ‘Al met al reden genoeg om hier een krachtig besluit te nemen en met kleine stapjes dit vergif om te zetten in medicijn.’ Hij maakt hiermee expliciet dat voorgaande opsomming van zijn problemen 'reden genoeg' zijn om de alcohol, waarnaar hij verwijst met 'dit vergif', om te zetten in een 'medicijn'. Hij lijkt hiermee te zeggen met ‘kleine stapjes’ te willen minderen met alcohol. Zoals hij eerder in regel 15 ook al kenbaar maakte. Het is verder onduidelijk waarom hij naar de verwijzing ‘medicijn’ gebruikt; de poster geeft in zijn bijdrage hiervoor geen duidelijke aanknopingspunten. In zijn laatste regel geeft hij aan dat hij hoopt ‘veel steun en advies’ te kunnen ontvangen en deze ook te kunnen geven. Hiermee lijkt de poster indirect te vragen om steun en advies. Het indirecte verzoek van de poster aan het publiek kan gezien worden als een inbreuk op de vrijheid van het publiek. Door het verzoek op een indirecte manier te brengen, is het effect van deze *face threatening act* kleiner. De poster lijkt op deze manier rekening te houden met de *negative face* van zijn publiek (Brown & Levinson, 1987). Hij geeft overigens aan niet enkel te willen profiteren van het forum door ‘steun en advies’ te ontvangen, maar ook te hopen een bijdrage te kunnen leveren door zelf steun en advies te geven. Daarnaast kan deze zin gelezen worden als een zin waarin hij zijn motivatie voor het betreden van het forum expliciet maakt.

Post 7

---

1 Beste Lezer,

2 Na weer een ruzie met mijn vriendin waarbij ik voor de zoveelste keer naar me hoofd kreeg

3 geslingerd: 'Drink nou eens wat minder', begon er eindelijk, meer veel te laat, een lichtje bij mij
4 branden. Ik ben verslaafd aan alcohol. Op internet ben ik gaan zoeken naar meer informatie over een
5 alcoholverslaving, dat was schrikken, alles wat daar stond dat was precies ik. Maar na vrijdag die
6 ruzie te hebben gehad was voor mij de maat vol, als ik echt iets van me leven wil maken moet ik er
7 nu mee stoppen. Het is nu maandag op dinsdag nacht en nog steeds heb ik niks gedronken, aan de ene
8 kant ben ik hier heel trots op maar aan de andere kant heb ik het er ook verschrikkelijk moeilijk mee.
9 Ik kom slecht in slaap, ik rook 2 keer zoveel dan normaal, ben futloos en er kan geen lach van mijn
10 gezicht afkomen. Graag zou ik op dit forum mijn verhaal delen met anderen en het liefst met mensen
11 die net zoals mij net gestopt zijn.
12 Ik ben zelf wel erg blij dat ik inmiddels goed inzie dat ik een duidelijk probleem heb, wat een hoop
13 energie gaat kosten om er vanaf te komen, ik schaam me, verschrikkelijk, zo jong en dan al zo een
14 probleem (ik heb het hier over soms wel 50 pils in een week).
15 Dit is in het kort mijn verhaal!

16 Gr. [NAAM]

De poster van post 7 begint zijn bericht met een begroeting in regel 1: 'Beste Lezer'. Met deze begroeting lijkt hij de lezer persoonlijk aan te spreken. De overige posts laten zien dat in die gevallen vaak een algemenere groet wordt gedaan: 'Hallo mensen, Dag allemaal, etc.'. Met deze begroeting scheidt de poster een intiemere band tussen hem en zijn publiek, want hij doet overkomen alsof het een één op één gesprek is.

Na deze begroeting vervolgt de poster met een anekdote over 'weer een ruzie' met zijn vriendin, waarbij hij voor de 'zoveelste keer' naar zijn hoofd kreeg geslingerd: 'Drink nou eens wat minder'. Hij gebruikt een citaat om de woorden van zijn vriendin geloofwaardiger over te laten komen. De verantwoordelijkheid over deze woorden legt hij op deze manier direct bij zijn vriendin. Met 'weer' en de 'zoveelste keer' geeft de poster een negatieve lading aan deze anekdote. Hij portretteert de ruzie als een ruzie die meerdere malen gevoerd is. Hij voegt daaraan toe dat er ditmaal 'eindelijk, meer veel te laat', een lichtje bij hem begon te branden. De poster lijkt hier duidelijk te maken dat het geruzie ditmaal 'eindelijk' een positief gevolg heeft gehad, er begon namelijk 'een lichtje te branden' bij hem. Hij zet de andere voorgaande ruzies hiermee weg als ruzies die hem niet aan het denken hebben gezet. Vervolgens in regel 4 geeft hij invulling aan dit 'lichtje' met de uiting 'Ik ben verslaafd aan alcohol.' Hiermee geeft hij expliciet aan verslaafd te zijn aan alcohol en dus een alcoholprobleem te hebben. De anekdote lijkt hier de functie te hebben te laten zien dat de woorden van zijn vriendin 'eindelijk' tot hem doorgedrongen zijn na de zoveelste ruzie en dat hij dus inziet dat hij een probleem heeft.

In regel 4 geeft hij aan het internet te hebben geraadpleegd voor informatie over

alcoholverslaving. Hij zegt daarover ‘dat was schrikken, alles wat daar stond dat was precies ik.’ De poster lijkt hiermee aan te geven dat ook dit hem tot de overtuiging heeft gebracht over zijn alcoholprobleem; hij geeft hier namelijk aan zichzelf te herkennen in de informatie over het alcoholprobleem. ‘Maar na vrijdag die ruzie te hebben gehad was voor mij de maat vol.’ Met deze uiting geeft de poster aan dat ‘vrijdag die ruzie’ het punt was waarop hij tot inkeer kwam, de ‘maat was voor hem vol’. ‘Als ik echt iets van me leven wil maken moet ik er nu mee stoppen.’ Hiermee lijkt de poster aan te geven dat stoppen met alcohol de enige manier is om ‘echt iets van zijn leven’ te kunnen maken. Impliciet zegt hij dus dat de alcohol hem beperkt in zijn leven.

In regel 7 vermeldt de poster een tijd niet gedronken te hebben; vanaf vrijdag tot maandag op dinsdagnacht. ‘en nog steeds heb ik niks gedronken’. Het gebruik van ‘nog steeds’ lijkt de functie te dienen om de lengte van deze alcoholvrije periode te benadrukken. De poster vervolgt zijn zin met ‘aan de ene kant ben ik hier heel trots op maar aan de andere kant heb ik het er ook verschrikkelijk moeilijk mee.’ Hij geeft enerzijds aan ‘trots’ te zijn op de alcoholvrije periode die hij daarvoor vermeldt. Hiermee geeft hij aan waarde te hechten aan dit gedrag. Vervolgens geeft hij echter aan het er ‘ook verschrikkelijk moeilijk mee’ te hebben. In de uitingen die daarop volgen geeft hij een opsomming, welke tot doel lijkt te hebben aan te geven in welke vorm hij het er dan ‘verschrikkelijk moeilijk’ mee heeft. Hij geeft voorbeelden van gevolgen van de alcoholvrije dagen: ‘Ik kom slecht in slaap, ik rook 2 keer zoveel dan normaal, ik ben futloos en er kan geen lach van mijn gezicht afkomen.’ Deze gevolgen lijken te benadrukken hoe ‘moeilijk’ de persoon het heeft, en dus tegelijkertijd hoe goed het is dat hij de afgelopen dagen ‘niks’ heeft gedronken. In de regels 10 en 11 geeft hij vervolgens aan dat hij ‘graag’ op het forum zijn verhaal wil delen met anderen en het liefst met mensen die net als hij net gestopt zijn. Daarmee lijkt hij expliciet te maken waarom hij het forum betreedt. Deze regels kunnen gelezen worden als een indirect verzoek om zijn verhaal te kunnen delen met anderen. De poster lijkt op deze manier rekening te houden met de *negative face* van zijn publiek (Brown & Levinson, 1987). Het indirecte verzoek van de poster aan het publiek kan gezien worden als een inbreuk op de vrijheid van het publiek. Door dit verzoek op een indirecte manier te verhullen, wordt het effect van de *face threatening act* kleiner.

‘Ik ben zelf wel erg blij dat ik inmiddels goed inzie dat ik een duidelijk probleem

heb, wat een hoop energie gaat kosten om er vanaf te komen..' (reg. 12). In deze uiting refereert de poster naar zijn alcoholverslaving die hij noemde in regel 4 met de woorden 'een duidelijk probleem'. De poster plaatst zijn alcoholverslaving dus in de categorie van 'een duidelijk probleem'. Daarnaast geeft hij aan ervan bewust te zijn dat het een hoop energie gaat kosten om van dit probleem af te komen. Hij vervolgt zijn zin met 'ik schaam me, verschrikkelijk, zo jong en dan al zo een probleem (ik heb het hier over soms wel 50 pils in een week).' In deze uiting geeft hij aan zich te schamen voor zijn probleem op zijn jonge leeftijd. Hij geeft hier ook de kwantiteit van zijn alcoholinname aan, waarmee hij de ernst van het probleem lijkt te schetsen 'ik heb het hier over soms wel 50 pils in een week'. Het gebruik van 'soms wel' legt een extra nadruk op deze hoeveelheid pils.

Post 8

---

1 Dag allen,

2 Yesssss !!!!

3 Eindelijk iets gevonden (dit forum bedoel ik dan) wat m'n 'onrust' mss wat kan wegnemen.

4 Na het lezen van vele herkenbare berichten, heb ik terug een mentale boost gekregen. En dat had ik echt
5 wel dringend nodig....

6 Kort efkes m'n voorgeschiedenis schetsen: vorig jaar in juni volledig gestopt met drinken (was nodig!).

7 Dit met hulp van medicatie en 3,5 maanden AA en andere zelfhulpgroepen. Da's echter niks voor mij.

8 Vandaar op m'n eentje zelf geprobeerd. Is me slechts 1,5 maand gelukt. Ik dacht dat sociaal drinken

9 opnieuw mogelijk ging zijn.

10 Niks van natuurlijk (amper een paar weken goed gegaan). Daarna terug in m'n oude patroon terug

11 hervallen; met alle gevolgen vandien...

11 Nu, sedert [DATUM] terug volledig alcoholvrij... in m'n 4de week dus... En lichamelijk valt het best

12 mee, maar heb het mentaal soms ZOOOOO LASTIG !!!

13 Zou aan de ene kant terug naar een AA-groep willen gaan (om die mentale boost te krijgen), maar

14 geen enkele 'ligt' me blijkbaar. Er is altijd wel iets wat me 'stoort'. Geen enkel slecht woord over die

15 groepen, hoor. Zal wel aan mij liggen dat ik me er niet thuis voel...

16 Soit,

17 weet niet of ik hier op dit forum veel actief zal schrijven of eerder veel zal lezen, maar weet, hoop

18 alvast, dat ik hier zal vinden wat ik op sommige momenten echt nodig zal hebben...

19 [GEBRUIKERSNAAM]

Na een algemene begroeting in regel 1 begint de poster met een uitroep van enthousiasme: 'Yesssss !!!!' in regel 2. De verklaring voor deze uitroep van enthousiasme is te vinden in regel 3. In deze regel verklaart de poster 'eindelijk iets

gevonden' te hebben wat zijn 'onrust' misschien wat kan wegnemen. Hierbij geeft de poster expliciet aan tussen de haken dat het woord 'iets' gelezen kan worden als het forum. Aan het woord 'eindelijk' kan de uitroep van enthousiasme worden verklaard als een uitroep van opluchting. 'eindelijk wat gevonden' suggereert dat er het nodige zoekwerk aan vooraf gegaan is naar 'iets' wat de onrust weg zou kunnen nemen. De functie van deze uiting lijkt eruit te bestaan om aan te geven dat de poster al veel zoekwerk heeft verricht en dus een actieve houding heeft ten opzichte van het aanpakken van zijn alcoholprobleem.

Vervolgens geeft de poster aan een 'mentale boost' te hebben gekregen 'na het lezen van vele herkenbare berichten'. Hiermee geeft hij aan dat het forum een positieve uitwerking op hem heeft geleverd. 'En dat had ik echt wel dringend nodig....' (reg 4-5), hiermee lijkt de spreker te benadrukken hoe enthousiast deze is vanwege het 'eindelijk' vinden van het forum, omdat het zijn vruchten afwerpt in de vorm van een 'mentale boost'.

In regel 6 begint de poster zijn voorgeschiedenis te schetsen door een opsomming van periodes te geven, waarin de poster een bepaald gedrag uitvoerde ten opzichte zijn alcoholprobleem. Hij start de opsomming door te vermelden dat hij op het moment van posten, vorig jaar juni 'volledig' is gestopt met drinken. Hieraan voegt hij tussen haakjes toe: 'was nodig!'. De uiting zou minder sterk zijn als er enkel geuit zou worden dat hij gestopt is met drinken. Het gebruik van de *extreme case formulation* 'volledig' (Pomerantz, 1986) doet deze uiting geloofwaardiger overkomen. Met het toevoegsel 'was nodig!' benadrukt de poster de serieusheid van het drinkgedrag van voor het stoppen in juni 'vorig jaar', waarmee hij een verklaring lijkt te geven voor het stoppen met drinken. Vervolgens geeft hij aan gestopt te zijn met behulp van 'medicatie en 3,5 maanden AA en andere zelfhulpgroepen'. Hiermee geeft hij aan niet geheel zelf verantwoordelijk te zijn voor het stoppen met drinken, maar geeft aan hulp te hebben gehad van 'medicatie, 3,5 maanden AA en andere zelfhulpgroepen'. Daaraan voegt hij toe dat dit echter 'niks' voor hem is en vandaar dat hij 'op z'n eentje' zelf geprobeerd heeft te stoppen. 'Is me slechts 1,5 maand gelukt' (reg. 8), zegt hij daarover. Deze uiting indiceert dat de poster niet geslaagd is om het vol te houden. Hij geeft dit ook aan in de uitingen die daarop volgen. In regel 8 zegt hij dat hij 'dacht dat sociaal drinken opnieuw mogelijk ging zijn.' Het gebruik van het werkwoord 'denken' in de verleden tijd zou

duidelijk kunnen maken dat het geen zekerheid was voor de poster of sociaal drinken opnieuw mogelijk zou zijn. Het indiceert in ieder geval dat de poster nu achteraf weet dat dit niet het geval was. Met de uiting ‘Niks van natuurlijk (amper een paar weken goed gegaan).’ (reg. 9) weerspreekt hij de uiting waarin hij aangeeft ‘dacht dat sociaal drinken opnieuw mogelijk ging zijn’. Het woord ‘natuurlijk’ in deze uiting lijkt aan te geven dat de poster zelf eigenlijk ook wel inziet dat deze gedachte niet reëel was. Hij dekt zich hiermee in tegen mogelijke argumenten van het publiek waarin zij de poster verwijten maken over deze naïeve gedachte. De poster verliest hierdoor geen competentie, omdat hij zelf al aangeeft dat deze gedachte niet reëel was. De poster maakt in regel 9 expliciet dat het ‘amper een paar weken goed gegaan’ is. In het vervolg van regel 10 en in regel 11 geeft de poster aan daarna weer teruggevallen te zijn in het ‘oude patroon’, ‘met alle gevolgen vandien...’

De post vervolgt met ‘Nu, sedert [DATUM] terug volledig alcoholvrij...in m’n 4de week dus...’ (reg. 11). Hiermee geeft de poster aan opnieuw een periode alcohol vrij te zijn. Deze uiting lijkt door haar plaatsing achter de alcoholgeschiedenis, aan te geven dat de poster een nieuwe poging onderneemt om te stoppen met alcohol. Door opnieuw een *extreme case formulation* (Pomerantz, 1986) te gebruiken: ‘volledig alcoholvrij’, laat de poster de uiting geloofwaardiger overkomen. Na deze uiting vermeldt de poster expliciet in zijn ‘4de week’ te zitten van de alcoholvrije periode. De poster geeft aan dat het hem lichamelijk ‘best mee’ valt, maar hij het ‘mentaal soms ZOOOOO LASTIG !!!’ heeft. Hiermee geeft de poster aan dat het stoppen met alcohol voor hem geen gemakkelijke onderneming is op mentaal gebied. Hij benadrukt dit door ‘zo lastig’ dik te drukken en de ‘o’ uit ‘zo’ te vervielfvoudigen. Ook gebruikt hij drie uitroeptekens om extra nadruk te leggen op deze uiting.

In het eerste deel van de zin uit regel 13 geeft de poster aan ‘aan de ene kant terug naar een AA-groep’ te willen gaan. Tussen haken geeft hij de reden voor deze wens aan, namelijk ‘om die mentale boost te krijgen’. Het tweede deel begint de poster met ‘maar’ waarmee hij een kanttekening lijkt aan te geven. De zin vervolgt hierna met ‘geen enkele ‘ligt’ me blijkbaar.’ Hiermee geeft hij ‘de andere kant’ weer, de kant waarom hij niet terug zou willen naar een AA-groep. Hij geeft aan dat ‘geen enkele’ hem ‘blijkbaar ligt’. Met ‘blijkbaar’ geeft hij aan dat deze mening gebaseerd is op ervaring. Deze ervaring heeft hij reeds gerapporteerd in zijn voorgeschiedenis, waarin

hij aangaf dat de AA en andere zelfhulpgroepen ‘niks’ voor hem zijn (reg. 7). Om verwijten vanaf zijn publiek over dat het aan hem persoonlijk zou liggen te voorkomen, geeft hij voegt hij hieraan toe ‘Geen enkel slecht woord over die groepen, hoor. Zal wel aan mij liggen dat ik me er niet thuis voel.’ Op deze manier hoeft de poster niet op competentie in te boeten, omdat hij zelf al aangeeft verantwoordelijk te kunnen (‘zal’) zijn voor het feit dat hij zich er niet thuis voelt.

De poster sluit af met de zin ‘Weet niet of ik hier op dit forum veel actief zal schrijven of eerder veel zal lezen,’ Met deze uiting excuseert de poster zich bij voorbaat voor de mogelijkheid dat hij misschien niet veel zal schrijven, maar bijvoorbeeld veel zal lezen op het forum. Op deze manier verantwoordt de poster zichzelf indien er verwijten zouden kunnen ontstaan over zijn nog onbekende gedrag op het forum in de toekomst. Deze zin wordt gevolgd door ‘maar weet, hoop alvast, dat ik hier zal vinden wat ik op sommige momenten echt nodig zal hebben...’ Hiermee geeft de poster in eerste instantie stellig aan te ‘weten’, maar vervolgens verzacht hij deze stellige uiting met ‘hoop alvast’, dat hij op het forum zal vinden wat hij ‘op sommige momenten echt nodig zal hebben...’ De poster dekt zich hiermee in tegen een mogelijke teleurstelling, waarbij hij op het forum niet zal vinden wat hij op sommige momenten nodig zal hebben.

Post 9

---

1 Hallo allemaal,

2 Na een jaar of 10 intensief drinken en dan heb ik het over anderhalve fles port per dag, soms iets minder

3 soms iets meer moet het er nu van komen en heb ik me aangemeld op adb.

4 Ik merk dat mijn gezondheid achteruit gaat heb ook COPD en Borderline dus allemaal niet zo

5 bevorderlijk als je drinkt.

6 De knoop moet nu worden doorgehakt en ik hoop over een poosje te kunnen zeggen bah bah smerige

7 alcohol, al kan ik het me nu nog niet voorstellen want het haalt zo lekker de scherpe kantjes er vanaf.

8 Morgen ga ik beginnen omdat ik eerst naar de huisarts moet om te kunnen beginnen met adb.

9 Ik hoop dat ik hier veel steun kan krijgen, want enige sociale controle heb ik niet ben alleen en hoop

10 ook op veel steun hier.

11 Tot schrijfs allemaal

In regel 1 begint de poster met een algemene begroeting ‘Hallo allemaal’(reg. 1).

Vervolgens vermeldt hij ‘Na een jaar of 10 intensief drinken en dan heb ik het over anderhalve fles port per dag, soms iets minder soms iets meer moet het er nu van komen

en heb ik me aangemeld op adb.’ (reg 2-3). In deze uiting vermeldt de poster ‘een jaar of 10 intensief’ gedronken te hebben. Deze uiting zou vragen kunnen oproepen bij het publiek, bijvoorbeeld: Wat is intensief drinken? De poster lijkt hiermee rekening te houden door de hoeveelheid van zijn drinkgedrag te specificeren in ‘en dan heb ik het over anderhalve fles port per dag, soms iets minder soms iets meer’. Met deze specificatie levert hij concreet bewijs voor de bewering ‘intensief’ te drinken. De poster geeft verder aan dat ‘het’ er ‘nu’ van ‘moet’ komen. Dit suggereert dat er iets ondernomen zal ‘moeten’ worden. Het gebruik van ‘moeten’ doet de uiting objectief overkomen. Het objectieve van deze uiting komt duidelijk naar voren wanneer deze vergeleken wordt met een alternatief als ‘dan denk ik dat het er nu van komen moet’. De persoonlijke toevoeging ‘denk ik’ zou de stelligheid van de uiting verzachten, maar dit is in het huidige geval niet aan de orde. De uiting wordt hier gepresenteerd als een feit. Het vervolg ‘en heb ik me aangemeld op adb.’ lijkt te indiceren wat de spreker bedoelt met dat ‘het er nu van komen’ moet; de poster heeft zich namelijk aangemeld op de website alcoholdebaas.nl (adb). Het aanmelden op deze website is een stap in de richting van het aanpakken van het alcoholprobleem. Met deze beschrijving geeft de poster een *category-bound feature* van een persoon die probeert het alcoholprobleem aan te pakken. Hiermee positioneert hij zichzelf als iemand die een stap heeft ondernomen om het alcoholprobleem, het ‘intensief drinken’, aan te pakken. De poster geeft hier blijk van zijn actieve houding ten opzichte van het aanpakken van het probleem. Niet enkel zegt hij dat het er ‘nu van komen’ moet, maar hij beschrijft ook daad te voegen bij zijn woord.

In regel 4 vervolgt de poster met ‘Ik merk dat mijn gezondheid achteruit gaat heb ook COPD en Borderline dus allemaal niet zo bevorderlijk als je drinkt.’ Waarmee de poster de noodzaak van het stoppen lijkt te benadrukken. De poster geeft aan persoonlijk op de hoogte te zijn (‘ik merk’) dat de achteruitgang van de gezondheid en de twee aandoeningen niet ‘bevorderlijk’ zijn als iemand drinkt. Het gebruik van de tweede persoon enkelfout ‘als je drinkt’, zet ook deze uiting neer als een algemeen feit; iets dat ‘je’ wel weet. De beschrijving in regel 4 en 5 zouden het gebruik van het werkwoord ‘moeten’ in voorgaande uiting kunnen verklaren. De noodzaak van dat ‘het er nu van komen’ ‘moet’ wordt hier geïllustreerd.

Regel 6 begint de poster met ‘De knoop moet nu worden doorgesneden’, waarmee

de poster aangeeft dat er een besluit genomen dient te worden. De poster geeft verder aan de hoop te hebben om over een poosje te kunnen zeggen ‘bah bah smerige alcohol’. Hierbij geeft hij aan ‘al kan ik het me nu nog niet voorstellen want het haalt zo lekker de scherpe kantjes er vanaf.’ (reg. 7). In deze beschrijving maakt de poster een onderscheid tussen zijn gewenste houding in de toekomst ten opzichte van de alcohol en wat die houding op het moment is. Hij geeft aan dat hij in de toekomst een negatieve attitude ten opzichte van alcohol hoopt te hebben, maar dat deze houding op het moment nog onvoorstelbaar is voor hem. Dit vult hij aan met een beschrijving waarin hij de positieve kant van alcohol belicht: ‘het haalt zo lekker de scherpe kantjes er vanaf’. Hiermee lijkt hij aan te geven waarom hij het werkwoord ‘hopen’ gebruikt. De positieve eigenschap van de alcohol zou hem namelijk kunnen hinderen bij het innemen van een negatieve attitude ten opzichte van de alcohol. Hiermee zou hij kunnen aangeven dat dit hem een mogelijke hinderende factor is bij het stoppen met alcohol; alcohol kent niet alleen negatieve eigenschappen).

In regel 8 stelt de poster het volgende: ‘Morgen ga ik beginnen omdat ik eerst naar de huisarts moet om te kunnen beginnen met adb.’ De poster verantwoordt zijn keuze om ‘morgen’ te beginnen door een reden te geven waarom hij niet per direct zou kunnen beginnen. De poster zou aan de hand van de uiting ‘Morgen ga ik beginnen’ beschuldigd kunnen worden van het onnodig uitstellen van het beginnen met ‘adb’. Aangezien de poster in dit geval een reden geeft voor het op een later moment (‘morgen’) beginnen met adb, hoeft de poster niet in te boeten op competentie.

De poster sluit zijn post af met de hoop uit te spreken dat hij ‘hier veel steun kan krijgen’ (reg. 9). Dit lijkt op een indirect verzoek aan zijn publiek om steun. Het werkwoord ‘hopen’ vervult hier de functie het verzoek te verdoezelen in een uiting van hoop. De poster kan niet verweten worden op een te directe manier iets van het publiek te vragen. De poster lijkt op deze manier namelijk rekening te houden met de *negative face* van zijn publiek (Brown & Levinson, 1987). Het indirecte verzoek van de poster aan het publiek kan gezien worden als een inbreuk op de vrijheid van het publiek. Door dit verzoek op een indirecte manier te verhullen is het effect van de *face threatening act* minder direct en dus kleiner. De poster geeft vervolgens de reden aan waarom hij op het forum ‘steun’ hoopt te krijgen, deze reden leidt hij in met het woord ‘want’ welke een verklaring indiceert. Hij geeft in deze verklaring aan dat het hem ontbreekt aan ‘enige

‘sociale controle’ en dat hij alleen is (reg. 9). Vervolgens geeft hij nogmaals aan te hopen ‘op veel steun hier’. In regel 11 sluit hij zijn post af met de uiting ‘Tot schrijfs allemaal’. Een alternatief voor deze uiting zou een uiting kunnen waarin hij simpelweg afscheid neemt of zijn lezers groet. De poster heeft in dit geval gekozen voor een andere aanpak, welke ten doel lijkt te hebben aan te geven dat hij verder contact niet uitsluit. ‘Tot schrijft’ indiceert namelijk schriftelijk contact op een later moment.

Post 10 (deel a: openingspost)

- 1 Hallo allemaal,
  - 2 Ik heb net eea gelezen en ik moet zeggen; ik heb weer hoop.
  - 3 Hoop dat ik ook op een dag de fles helemaal kan laten staan (en dat langer dan 2 dagen!).
  - 4 Het is me alleen nog niet helemaal duidelijk hoe het hier werkt en welke categorie ik het beste aan kan klikken. Ik weet ook nog niet of het me elke dag lukt om hier te komen daar man en kinderen nog van 6 niks weten.
  - 7 En nog een vraagje: heeft iemand ervaring met de internebehandeling?
  - 8 Ik ga morgen naar de huisarts maar schaam me om er met hem over te praten, dus daarom liever op 9 deze manier.
  - 10 Maar.....ik wil er echt vanaf, ik wil echt stoppen met mijn, bijna-dagelijkse, alcohol-gebruik.
  - 11 Dus, wie wil en kan mij hierop antwoord geven? Alvas bedankt.
  - 12 Groeten
-

In regel 1 begint de poster met een algemene groet, gericht aan ‘allemaal’. Hierdoor betreft zij alle forumleden bij dit bericht. Vervolgens geeft zij aan ‘net’ het een en ander (‘eea’) gelezen te hebben en zij geeft hierover het oordeel ‘en ik moet zeggen; ik heb weer hoop’. Hierdoor lijkt zij aan te geven dat zij aan de hand van hetgeen dat zij gelezen heeft toe moet geven ‘weer hoop’ te hebben gekregen. Tot nu toe is het onduidelijk welke ‘hoop’ de poster dan bedoelt. In regel 3 lijkt zij hierop een antwoord te geven ‘Hoop dat ik ook op een dag de fles helemaal kan laten staan (en dat langer dan 2 dagen!)’. Met het woord ‘ook’ lijkt zij aan te geven wat zij in het één en ander wat zij gelezen heeft, is tegengekomen. Zij geeft hiermee aan de fles ‘helemaal’ te willen laten staan. Daarbij geeft zij tussen haken aan ‘(en dat langer dan 2 dagen!)’, waarmee zij duidelijk lijkt te maken niet na een paar dagen gestopt te zijn weer naar de fles te grijpen.

In regel 4 geeft de poster aan dat het ‘nog niet helemaal duidelijk’ voor haar is hoe het op het forum (‘hier’) werkt en ‘welke categorie’ zij ‘het beste aan kan klikken.’ Met ‘categorie’ lijkt de poster binnen de context van het forum, de verschillende subfora te bedoelen. Hiermee lijkt zij aan te geven dat voor haar de werking van het

forum nog niet helemaal duidelijk is en dekt zij zichzelf in tegen mogelijke verwijten over haar mogelijke afwijken van de ‘gangbare werking’ van het forum. Dat het hier om een ‘gangbare werking’ gaat, lijkt de poster aan te geven met ‘welke categorie ik het beste aan kan klikken’. Hiermee geeft zij aan dat er meerdere opties mogelijk zijn, waarvan er één mogelijk als ‘het beste’ gezien kan worden.

Vervolgens geeft zij aan ‘ook nog niet’ te weten of het haar lukt elke dag op het forum te komen. Zij geeft hiervoor de volgende reden: ‘daar mijn man en kinderen nog van niks weten.’ Hiermee verantwoordt zij zichzelf voor het geval zij niet ‘elke dag op het forum’ komt. De poster lijkt op deze manier verwijten dat zij niet actief bezig zou zijn op het forum te willen tegenspreken, omdat haar ‘man en kinderen nog van niks weten’. Het woord ‘nog’ lijkt aan te geven dat zij haar man en kinderen misschien wel of op een later moment zal inlichten.

In regel 7 geeft zij aan ‘nog een vraagje’ te hebben. Vervolgens stelt zij deze vraag: ‘heeft iemand ervaring met de internetbehandeling?’ Hiermee geeft zij aan ervaringen te willen horen over de internetbehandeling. Gezien de context, het forum van Alcoholdebaas.nl, is het aannemelijk dat hiermee de internetbehandeling van alcoholdebaas.nl wordt bedoeld. In de uiting die volgt geeft zij aan ‘morgen naar de huisarts’ te gaan, maar dat zij zich ‘schaamt om er met hem over te praten, dus liever op deze manier.’ (reg. 8-9). Met deze uiting weerspreekt zij het mogelijke antwoord dit aan haar huisarts te kunnen vragen. Zij geeft aan zich te schamen om er met hem over te praten en ‘dus liever op deze manier’. Hiermee geeft zij aan het te prefereren om haar vraag op dit forum te stellen dan aan haar huisarts.

‘Maar.....ik wil er echt vanaf, ik wil echt stoppen met mijn, bijna-dagelijkse, alcohol-gebruik.’ (reg. 10). Met deze uiting lijkt zij nogmaals te benadrukken daadwerkelijk niet meer naar de fles te willen grijpen. Gezien de uiting hiervoor in de regels 8 en 9, zou haar publiek zich kunnen afvragen of zij het wel echt wil, ze wil immers haar huisarts niet benaderen uit schaamte. In regel 10 lijkt zij daarom te benadrukken ‘echt’ van haar probleem af te willen, zij ‘wil echt stoppen’ met haar ‘bijna-dagelijkse, alcohol-gebruik.’ In regel 11 zegt zij ‘Dus, wie wil en kan mij hierop antwoord geven? Alvas bedankt.’ Wederom stelt zij hier een vraag. Met deze vraag herhaalt zij impliciet de vraag die zij eerder gesteld heeft. Dit geeft zij aan door het gebruik van het woord ‘hierop’, dat refereert naar de vraag uit regel 7. Ditmaal vraagt

zij echter ook ‘wie wil en kan’ er antwoord geven op die vraag. Zij lijkt door het gebruik van de woorden ‘wie wil’, rekening te houden met het feit dat zij de *negative face* van haar publiek aantast door antwoord te vragen op haar vraag. Tevens lijkt zij hiermee aan te geven bewust te zijn van het feit dat er mogelijk mensen zijn die geen antwoord op haar vraag kunnen geven wegens het gebrek aan ervaring met deze behandeling. Dit doet zij door het gebruik van het werkwoord ‘kunnen’ in ‘wie wil en kan mij hierop antwoord geven’ (reg. 11). Ze bedankt vooraf voor een mogelijk antwoord dat zij hier heeft uitgelokt door middel van haar vraag en sluit af met de uiting ‘Groeten’.

Post 10 (deel b: direct vervolg van poster op de openingspost zonder tussenkomst van een andere post)

-
- 13 Ik wil bij deze ook nog even wat over mezelf en mijn drinkgewoonten vertellen.
14 Ik ben een 40-plusser, moeder van 3 lieve kids, partner van, en werkend voor 20-25 uur in de week.
15 Heb een vrij druk sociaal leven; sta (soms teveel) voor anderen klaar.
16 En ik drink! Bijna elke dag.
17 Het liefs heb ik port, witte wijn of rose.
18 Als ik thuis kom van mijn werk, of dat nu om 1, 2, 3 uur of later is, heb ik zin in een glaasje. Als ik
19 niets in huis heb, heb ik het gevoel dat ik naar de winkel MOET. Wat ik meestal dan ook doe. Ik drink
20 niet door totdat ik niets meer weet; als ik het gevoel heb dat het genoeg is, me zweverig voel, dan stop
21 ik. Ook in de weekenden en op feestjes.
22 Maar het feit dat ik elke dag moet drinken, dat baart me zorgen.
23 Het ergste van dit alles is het gevoel dat ik m'n kinderen tekort doe maar er niets aan doe om die
24 alcohol te laten.
25 Laatst moest ik m'n dochter onverwacht ophalen; eigenlijk kon dat al niet meer. Ik heb maar ruzie met
26 m'n partner gemaakt zodat hij haar moest gaan halen. Dat is toch verschrikkelijk? Ik schaam me kapot.
27 En ik ben bang dat, als ik er niet gauw iets aan doe, het alleen maar erger wordt.
28 Dus.....alle hulp is welkom.
-

Post 10 (deel b) is de post van dezelfde *topicstarter*, die direct volgde op haar eerste post. In regel 13 geeft de poster aan waarom zij deze ‘nieuwe’ post heeft aangemaakt ‘Ik wil bij deze ook nog even wat over mezelf en mijn drinkgewoonten vertellen.’ Zij geeft hierin aan ‘ook nog even’ wat over zichzelf en haar drinkgewoonten te willen vertellen. Hiermee maakt zij enerzijds duidelijk wat haar reden is om deze nieuwe post te beginnen, anderzijds schept zij hiermee de verwachting over wat er zal volgen in de rest van haar post, namelijk informatie over haar persoonlijk en haar drinkgewoonten.

Zij vermeldt in regel 14 een ‘40-plusser’, daarnaast ‘moeder van 3 lieve kids’ en ‘partner van’ te zijn en voegt daaraan toe dat zij ‘werkend’ is ‘voor 20-25 uur in de week.’ Deze eigenschappen plaatsen haar in de categorie van een werkende 40-plus

moeder van 3 'lieve' kinderen met een partner. Vervolgens geeft zij aan in regel 15 'een vrij druk sociaal leven' te hebben. Zij specificeert dit door te schrijven 'sta (soms teveel) voor anderen klaar.' Tot zover lijkt zij zichzelf te willen positioneren als een normale, alledaagse vrouw met een druk sociaal leven. In regel 16 voegt zij hieraan toe 'En ik drink! Bijna elke dag.' Het alcoholprobleem wat ze nu wederom naar voren haalt met 'En ik drink!' staat in contrast met het beeld dat zij in de uitingen hiervoor schetste van de alledaagse vrouw met een druk sociaal leven. Dit lijkt zij te willen benadrukken met het uitroepteken achter deze uiting en de aanvulling 'Bijna elke dag'. 'Elke dag' is een voorbeeld van een *extreme case formulation*, die de geloofwaardigheid van haar uiting ten goede komt. Zij perkt het extreme een beetje in door hier 'bijna' voor te zetten.

In regel 17 vermeldt zij haar voorkeur qua alcoholische drank, ze zegt dat zij 'het liefs' 'port, witte wijn of rose' heeft. 'Het liefs' lijkt aan te geven dat zij de overige alcoholische dranken die zij door het noemen van deze drie specifieke soorten lijkt uit te sluiten, niet helemaal uitsluit. Door de keuze voor de woorden 'het liefs' lijkt zij enkel haar voorkeur aan te geven.

Vervolgens schetst zij de setting waarin zij 'zin in een glaasje' heeft. Zij geeft aan dat als zij van haar werk komt, 'of dat nu om 1, 2, 3 uur of later is,' zij zin heeft in een glaasje. De uiting 'of dat nu om 1, 2, 3 uur of later is' lijkt aan te geven dat het niet uitmaakt op welk moment, zij toch de behoefte heeft aan een glaasje. Er kan gesteld worden dat zij met deze uiting het extreme van haar alcoholgebruik schetst; het maakt niet uit hoe laat het is, de behoefte is aanwezig. Aan het einde van regel 18 begint zij de volgende uiting: 'Als ik niets in huis heb, heb ik het gevoel dat ik naar de winkel MOET. Wat ik meestal ook doe.' Zij legt nadruk op het woord 'MOET' door het gebruik van hoofdletters. Hiermee lijkt zij aan te geven dat wanneer zij niets alcoholisch in huis heeft, zij een sterke drang voelt om naar de winkel te gaan. Wanneer zij simpelweg zou zeggen: 'Als ik niets in huis heb, wil ik graag naar de winkel', zou dit geen extreme drang aangeven, enkel een lichte drang welke af te lezen is aan het werkwoord 'willen'. Zij voegt aan de uiting in regel 19 toe 'meestal' ook naar de winkel te gaan. Zij laat hiermee blijken dat zij 'meestal' toegeeft aan de drang om naar de winkel te gaan, wanneer zij niets in huis heeft.

In regel 19 vermeldt zij verder: 'Ik drink niet door totdat ik niets meer weet; als

ik het gevoel heb dat het genoeg is, me zweverig voel, dan stop ik.’ Hiermee geeft zij aan dat zij maat weet te houden in haar alcoholinname. Zij drinkt niet door totdat zij ‘niets meer weet’, maar wanneer zij het gevoel heeft dat het ‘genoeg is’ dan stopt zij. De poster lijkt rekening te houden met de vraag die ‘genoeg is’ oproept bij haar publiek. Het publiek zou zich namelijk kunnen afvragen wat voor haar ‘genoeg is’. Zij maakt dit expliciet in ‘me zweverig gevoel’. Zij voegt hier aan toe dat ditzelfde opgaat ‘in de weekenden en op feestjes.’ Hiermee lijkt zij een bepaalde controle aan te geven die zij heeft over haar alcoholgebruik. Zij geeft aan te kunnen stoppen, wanneer het voor haar genoeg is. Dit lijkt niet het zorgwekkende te zijn aan haar drinkgedrag. Met de uiting ‘Maar het feit dat ik elke dag moet drinken, dat baart me zorgen.’ (reg. 22), geeft de poster aan wat haar daadwerkelijk ‘zorgen baart’, namelijk het feit dat zij elke dag ‘moet’ drinken. Hierin lijkt het werkwoord ‘moeten’ aan te geven dat de persoon een bepaalde drang voelt waarover zij geen controle heeft. Het werkwoord ‘willen’ zou in deze uiting een actievere rol van de poster zelf impliceren, maar zij kiest hier bewust of onbewust voor het werkwoord ‘moeten’. ‘Maar’ geeft hier een tegenstelling aan, waardoor voorgaande (reg. 19-21) inderdaad als niet zorgwekkend kan worden beschouwd. Deze uiting lijkt daarom aan te geven wat daadwerkelijk het alcoholprobleem is van de poster.

‘Het ergste van dit alles is het gevoel dat ik m’n kinderen tekort doe maar er niets aan doe om die alcohol te laten.’ (reg. 23-24). In de regels 23 en 24 geeft zij aan wat ‘het ergste van dit alles is’. Zij verklaart dat dit het gevoel is dat zij haar kinderen tekort doet, maar er zelf niets aan doet om de alcohol te laten staan. Hiermee lijkt zij duidelijk te maken dat zij zelf een actieve rol kan innemen, maar dit niet doet. Vervolgens geeft zij in de regels 25-26 een anekdote, waarin zij laat zien op welke manier zij haar kinderen tekort zou doen ten gevolge van haar alcoholgebruik. Met ‘eigenlijk kon dat al niet meer’ (reg. 25) lijkt de poster binnen deze context aan te geven dat zij op dat moment ‘al’ te veel had gedronken en om die reden haar dochter niet meer kon ophalen. Daarna geeft zij aan ‘maar ruzie’ te hebben gemaakt met haar man, zodat deze ‘haar moest gaan halen’. Na deze anekdote stelt zij de retorische vraag: ‘Dat is toch verschrikkelijk?’ Het woord ‘toch’ lijkt hier aan te geven dat het om een vraag om bevestiging gaat. Zij bestempelde de situatie immers al in regel 23 als ‘erg’. Hierdoor zou deze vraag overbodig zijn, indien deze gesteld zou zijn om een andere functie te

vervullen dan als een retorische vraag. De functie van deze retorische vraag lijkt het expliciteren van de inferentie die het publiek anders zou moeten maken aan de hand van deze anekdote. De poster benadrukt hierdoor zelf op de hoogte te zijn van deze ‘verschrikkelijke’ situatie. De poster vermeldt vervolgens zich ‘kapot te schamen’. Deze uiting kan gelezen worden als een positief antwoord op de retorische vraag. De poster geeft hierin blijk dat zij de situatie zelf als verschrikkelijk bestempeld. Vervolgens zegt de poster in regel 27 ‘En ik ben bang dat, als ik er niet gauw iets aan doe, het alleen maar erger wordt.’ Wederom is hier aanleiding om aan te nemen dat de vraag een retorische functie dient. De poster geeft in regel 27 namelijk aan bang te zijn dat het ‘alleen maar erger wordt’. Zij gebruikt hier een overtreffende trap, waaruit kan afgeleid worden dat zij voorgaande reeds als ‘erg’ bestempeld. In deze regel laat zij tevens blijken dat zij zelf een actieve rol kan vervullen om dit tegen te gaan. Zij zegt dat als zij ‘er zelf niet gauw iets aan’ doet, dat zij dan bang is dat het alleen maar erger wordt. Hierin maakt zij expliciet dat zij controle kan uitoefenen op de situatie door de eerste persoon enkelvoud (‘ik’) als handelend persoon in deze zin te gebruiken.

De poster sluit af met ‘Dus.....alle hulp is welkom’. Hiermee maakt zij duidelijk dat zij ‘alle hulp’ om haar te helpen bij het aanpakken van haar alcoholprobleem als welkom ziet. Dit kan gelezen worden als een impliciete vraag om hulp.

4. Conclusie & Discussie

In dit hoofdstuk zullen de bevindingen uit de analyse worden samengevat. Achter elke bevinding zullen enkele voorbeelden gegeven worden uit de posts, waarin het gevonden

verschijnsel wordt geïllustreerd. Daarna zullen de tekortkomingen van dit onderzoek worden besproken. Dit hoofdstuk zal worden afgesloten met enkele suggesties voor verder onderzoek.

Samenvatting van de bevindingen

Uit de analyse kwam naar voren dat de forumleden hun alcoholprobleem vaak illustreren aan de hand van kwantitatieve informatie over het drankgebruik. Zo wordt er vermeld hoeveel en hoe vaak alcoholische dranken gedronken wordt. De forumleden lijken hiermee hun geloofwaardigheid te vergroten. Zij geven namelijk aan veel of vaak te drinken en vervolgens specificeren zij dit drinkgedrag aan de hand van deze kwantitatieve gegevens. Hiermee lijken zij objectief bewijst te leveren voor hun uitspraken.

‘Ook gisteravond weer, fles wijn en paar biertjes’ (Post 1, reg. 3.)

‘Vanaf toen werd het bijna dagelijks en steeds meer.’ (Post 3, reg. 7-8.)).

Het drinkgedrag wordt vaak geschetst met behulp van *extreme case formulations* (Pomerantz, 1986). Deze lijken de geloofwaardigheid van de uitingen te vergroten. Twee voorbeelden van deze *extreme case formulations* zullen hieronder nogmaals gepresenteerd worden.

‘ik drink in het weekend,..zelden door de week, 2 nooit overdag.’ (Post 4, reg. 1-2.)

‘jaar in juni volledig gestopt met drinken’ (Post 8, reg. 6.).

De forumleden portretteren het probleem als iets dat van buitenaf erin is geslopen. Zij schrijven in sommige gevallen de oorzaken zelfs toe aan externe factoren, waardoor de poster zichzelf in een meer passieve rol wegzet. De poster lijkt op deze manier geen controle te hebben op dit proces, waardoor de poster niet hoeft in te boeten op competentie. Een voorbeeld hiervan is te vinden in Post 5:

Abstract Post 5

..

3 Heb een zoon van [LEEFTIJD] jaar oud met PDD-NOS,

4 ADHD en NLD (een autistische stoornis) en een dochter van [LEEFTIJD] jaar. Ik ben al [AANTAL]

5 jaar getrouwd met dezelfde man en die heeft het syndroom van Asperger (ook een aan autisme
6 verwante stoornis) dus ik ben mooi in de aap gelogeed. **Hierdoor** heb ik door de jaren heen ook een
7 aardig drankprobleem opgebouwd van minimaal 1 fles wijn per dag.

..

In Abstract Post 5 is te zien dat deze vrouw haar drankprobleem toeschrijft aan externe factoren. Deze factoren maakt zij expliciet door de aandoeningen van haar zoon en man te noemen. Zij geeft letterlijk aan ‘hierdoor’ een ‘aardig drankprobleem’ te hebben opgebouwd, waardoor zij de oorzaken buiten zichzelf plaatst en dus de verantwoordelijkheid voor haar drankprobleem van zich afzet. Een zelfde fenomeen waarbij de oorzaken van het probleem toegeschreven werd aan externe factoren, was te zien op het internetforum waar patiënten met depressieve klachten over hun probleem spraken (Lamerichs, 2003).

Wanneer het gaat om het aanpakken van het alcoholprobleem, positioneren de forumleden zichzelf in een actievare rol. In dit soort gevallen spreken zij opvallend vaker in de eerste persoon enkelvoud. Dit lijken zij te doen om aan te geven dat zij daadwerkelijk op een actieve manier hun probleem willen aanpakken. Hiermee vergroten zij hun geloofwaardigheid als personen die hun alcoholproblemen willen aanpakken.

‘Morgen ga ik beginnen omdat ik eerst naar de huisarts moet om te kunnen beginnen met adb.’ (Post 9, reg. 8)

‘En ik ben bang dat, als ik er niet gauw iets aan doe, het alleen maar erger wordt. Dus.....alle hulp is welkom.’ (Post 10b, reg. 27-28)

Naast de kwantitatieve gegevens over hun alcoholgebruik, vermelden de forumleden vaak zowel de negatieve als de positieve kanten van het alcoholgebruik te kennen. Hierdoor lijken de forumleden aan te geven dat het aanpakken van het probleem bemoeilijkt wordt, omdat het probleem niet enkel slechte eigenschappen heeft. Aan de hand van dit soort uitingen kan de poster zichzelf indekken tegen mogelijk falen bij het aanpakken van het alcoholprobleem. De poster geeft hiermee namelijk bij voorbaat aan dat het bij het aanpakken van het alcoholprobleem zowel de positieve als de negatieve kant van alcohol zal moeten missen.

‘die roes weegt toch niet tegen alle nadelen op?’ (Post 2, reg. 14.)

‘Ik merk dat mijn gezondheid achteruit gaat’ (Post 9, reg. 4.)

‘het haalt zo lekker de scherpe kantjes er vanaf’ (Post 9, reg. 7.)

In andere gevallen worden de negatieve kenmerken van het alcoholgebruik gebruikt om het belang van het stoppen aan te geven.

‘Al met al reden genoeg om hier een krachtig besluit te nemen en met kleine stapjes dit vergif in mijn leven om te zetten in medicijn.’ (Post 6, reg. 29-30)

‘Maar na vrijdag die ruzie te hebben gehad was voor mij de maat vol, als ik echt iets van me leven wil maken moet ik er nu mee stoppen.’ (Post 7; reg. 5-7).

Een laatste bevinding is gevonden in de manier waarop posters aangeven wat zij van het forum en de forumleden verwachten. In vrijwel alle gevallen wordt dit gedaan met behulp van het werkwoord ‘hopen’ of andere verzachtende elementen zoals het woord ‘misschien’. De forumleden ‘hopen’ bijvoorbeeld steun te vinden op het forum. Dit werkwoord wordt gebruikt om het verzoek om steun in te pakken. Het verzoek wordt op deze manier impliciet gemaakt, waardoor de poster een kleinere aanval doet op de *negative face* van zijn publiek (Brown & Levinson; 1987). Een tweede functie die hierin gevonden kan worden is dat het de poster indekt tegen mogelijke teleurstellingen, wanneer deze niet de gewenste steun of adviezen zal vinden.

‘Hoop dat ik hier wat aan heb en misschien ook ervaringen kan delen met andere mensen hier’ (Post 1, reg. 18).

Bovenstaande resultaten geven inzicht in de manier waarop mensen met een alcoholprobleem zichzelf introduceren op een online forum. Deze mensen introduceren zich op een bepaalde manier, waarvan gezegd kan worden dat dit de manier is waarop zij willen dat hun publiek hen ziet. De inzichten die naar boven zijn gekomen uit dit onderzoek, zouden van toegevoegde waarde kunnen zijn voor zelfhulpgroepen, andere internetfora en voorlichtingscampagnes over alcoholisme. Deze kunnen hen namelijk helpen om op een meer gepaste manier mensen met een alcoholprobleem te benaderen. Dit zou de communicatie tussen deze hulpbiedende instanties en mensen met een alcoholprobleem ten goede kunnen komen. Een gevolg hiervan zou kunnen zijn dat het problematische alcoholgebruik op een efficiëntere manier aangepakt kan worden.

Tekortkomingen

Dit onderzoek kent een aantal tekortkomingen. Één daarvan is dat het enkel gebaseerd is op één specifiek forum. Hierdoor is het niet goed mogelijk om te generaliseren naar andere fora. Een tweede tekortkoming is te vinden in het feit dat enkel de

introdactieposts geanalyseerd zijn en dat de reacties dus niet zijn meegenomen in de analyse. Middels het gebruik van het retorische principe bij de analyse, is geprobeerd de analyse zo objectief mogelijk te doen. Echter, zou het analyseren van de reacties eventueel nieuwe inzichten kunnen geven in de functies van de introductieberichten. Nog een andere tekortkoming aan dit onderzoek is dat het gebaseerd is op enkel tien verschillende posts. Om de gevonden resultaten te versterken, zouden meer posts geanalyseerd moeten worden.

Suggesties voor vervolgonderzoek

In vervolgonderzoek naar de manier waarop mensen met een alcoholprobleem zich introduceren op internetfora zouden de reacties van de overige forumleden meegenomen kunnen worden, om mogelijke nieuwe inzichten te kunnen krijgen. Daarnaast zou in vervolgonderzoek een groter aantal posts geanalyseerd kunnen worden, zodat er meer empirisch bewijs te geven is voor de achterliggende functies van de introductiepost. Een punt waarop in vervolgonderzoek aandacht besteed zou kunnen worden, is van het gebruik van meerdere fora om de verschillende introductieposts te kunnen vergelijken. Het zou namelijk kunnen zijn dat per forum de manier van introduceren verschilt, maar net zo goed is het mogelijk dat er grote overeenkomst bestaat tussen verschillende fora. Onderzoek op dit punt zou kunnen bijdragen aan de generaliseerbaarheid van de bevindingen uit dit onderzoek.

Literatuurlijst

- Anonymous (1997). Coalition expands to help consumers: HealthPartners' Internet data provide hospital comparisons. *Profiles in Healthcare Marketing*, 13(6):2.
- American Psychological Association (APA). (1994) *Diagnostical and statistical Manual*

- for Mental Disorders-IV (DSM. IV)
- Archer JL. (1980). *Self-disclosure*. In *The Self in Social Psychology*, Wegner D, Vallacher R (eds). Oxford University Press: London; 183-204.
- Arminen, I (1991). Outline for comparative analyses of AA life stories: a research note, *Contemporary Drug Problems*, 499-523.
- Arminen, I (2001). Closing of Turns in the Meetings of Alcoholics Anonymous: Members' Methods for Closing "Sharing Experiences", *Research on Language & Social Interaction*, 34: 2, 211-251.
- Arminen, I (2004). Second stories: the salience of interpersonal communication for mutual help in Alcoholics Anonymous, *Journal of Pragmatics* 36, 319-347.
- Brown, P., & Levinson, S. C. (1987). *Politeness: Some universals in language usages*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Cline, R.J.W. & Haynes, K.M. (2001). *Consumer health information seeking on the Internet: the state of the art*. *Health Education Research*, 16, 6, 671-692.
- Eastin, M. S. (2001). Credibility Assessments of Online Health Information: The Effects of Source Expertise and Knowledge of Content. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 6(4).
- Edwards, D. (1991). Categories are for Talking: On the Cognitive and Discursive Bases of Categorization. *Theory Psychology*, 1, 515-542.
- Edwards, D. (1998). The relevant thing about her: Social identity categories in use. In C. Antaki & S. Widdicombe (Eds.), *Identities in Talk* (pp. 15-33). London: Sage.
- Edwards, D. & Potter, J. (1992). *Discursive Psychology*. London: SAGE.
- Edwards, D. & Potter, J. (2002). 'Discursive psychology', in A. McHoul & M. Rapley, *How to analyse talk in institutional settings: casebook of methods*. London: Continuum International. Chapter 2 (p. 13-24).
- Eysenbach, G., & Köhler, C. (2002). How do consumers search for and appraise health information on the world wide web? Qualitative study using focus groups, usability tests, and indepth interviews. *BMJ*, 3247, 573-577.
- Find/SVP (1998). *Profiles of Consumers Using Online Health and Medical*

- Information*. The HealthMed Retrievers, New York.
- Fox, S. (2000). *The online health care revolution: How the Web helps Americans take better care of themselves*. Pew Internet and American Life Project: Online Life Report. Geraadpleegd op: 24 mei 2010 via:
http://www.pewinternet.org/~media/Files/Reports/2000/PIP_Health_Report.pdf
- Fox, S. (2006). *Online Health Search 2006*. Pew Internet and American Life Project: Online Report. Geraadpleegd op: 24 mei 2010 via:
<http://www.pewinternet.org/Reports/2006/Online-Health-Search-2006.aspx>
- Grandinetti, D.A. (2000). Doctors and the Web: help your patients surf the Net safely. *Medical Economics*, April, 28-34.
- Green, J. (1996). Joint Commission to post quality reports on the Internet. *Materials Management in Health Care*, 5(11), 16.
- Gregory-Head, B. (1999) Patients and the Internet: guidance for evidence-based choices. *Journal of the American College of Dentist*, 66(2), 46-50.
- Guise, J., Widdicombe, S. en McKinlay, A. (2007). "What's it like to have ME?": The discursive construction of ME in computer-mediated communication and face-to-face interaction. *Health*, 11, 87-108.
- Haythornwaite, C., Wellman, B., en Garton, L. (1998). Work and community via computer-mediated communication. In Gackenbach, J. (ed.), *Psychology and the Internet: Intrapersonal, Interpersonal, and Transpersonal Implications*. Academic Press, San Diego, CA, pp. 199-226.
- Joinson, A.N. (2001). Self-disclosure in computer-mediated communication: The role of self-awareness and visual anonymity. *European Journal Social Psychology* 31, 177-192.
- King, S. A. en Moreggi, D. (1998) Internet therapy and self-help groups-the pros and the cons. In Gackenbach, J. (ed.), *Psychology and the Internet: Intrapersonal, Interpersonal, and Transpersonal Implications*. Academic Press, San Diego, CA, pp. 77-109.

- Lamerichs, J. (2003). Discourse of support: Exploring online discussions on depression. Niet gepubliceerde PhD Thesis, Wageningen Universiteit, Nederland.
- Lamerichs, J. (2008). Gezondheidsinformatie op Internet. Struikelblok voor patiënt en professional? *Sociale Interventie. Tijdschrift voor de wetenschap van sociale professies* 17, 2: 15-27.
- Nochi, M. (1998). Struggling with the labeled self: people with traumatic brain injuries in social settings. *Qualitative Health Research*, 8, 665-681.
- Pomerantz, A.M. (1986). Extreme case formulations: A new way of legitimating claims. *Human Studies*, 9: 219–229.
- Rijen, A.J.G. van en Ottes, L. (2006). ‘Internetgebruikers en prioriteitenstelling in de zorg’. In: *Zicht op zinnige en duurzame zorg*, p: 229-275. Zoetermeer: Raad van Volksgezondheid en Zorg.
- Sacks, H. (1992). *Lectures on Conversation* (ed. G. Jefferson, 2 vols), Oxford and Cambridge, MA: Blackwell.
- Sharf, B. F. (1997). Communicating breast cancer on-line: support and empowerment on the Internet. *Woman and Health*, 26(1), 65-84.
- Sillence, E., Briggs, P, Harris, P.R. en Fishwick, L. (2007). ‘How do patients evaluate and make use of online health information?’ *Social Science & Medicine*, 64, p. 1853-1862.
- Sneijder, P., (2006). *Food for talk: discursive identities, food choice and eating practices*. Dissertatie. Wageningen Universiteit.
- Ummelen, N. (2002). De dokter op internet: kwaliteitsnormen voor medische websites. In F. J. Meijman & F. Meulenberg (Eds.), *Medische publiekscommunicatie. Een panorama*. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.
- Williams, B. (1999). Expanding Internet acces for health care consumers. *Health Care Management Review*, 24, 30-41.

Appendices

Appendix A

Toestemming Alcoholdebaas.nl

De toestemming van het forum alcoholdebaas.nl is op de volgende manier verkregen.

Het forum heeft een speciaal subforum, genaamd ‘spelregels’, waarin een bericht staat aan onderzoekers en journalisten. Dit bericht luidt als volgt:

Het is op dit forum niet toegestaan om zonder overleg vooraf op dit forum deelnemers te werven voor onderzoeken of interviews. Geplaatste oproepen zullen dan ook verwijderd worden.

Wanneer u via dit forum deelnemers aan uw onderzoek, voor uw artikel of aan andere projecten wilt werven, kunt u daartoe een verzoek indienen via info@alcoholdebaas.nl. Het team van Alcoholdebaas.nl zal dan bekijken of medewerking zal worden verleend. Dit is geheel ter beoordeling aan het team Alcoholdebaas.nl, het is dus mogelijk dat uw verzoek wordt afgewezen. Wanneer uw verzoek wordt ingewilligd, zal de moderator namens u een oproep op het forum plaatsen.

Het forum heb ik dus via bovenstaand e-mailadres benaderd, waarop ik als antwoord kreeg dat mijn verzoek werd doorgestuurd naar de onderzoeker van de organisatie. Deze vroeg mij telefonisch contact met haar op te nemen om enkele zaken aangaande mijn onderzoek door te spreken. In dit telefoongesprek heb ik mijn onderzoeksplan doorgesproken en benadrukt dat ik enkel ‘meekijk’ op het forum, zonder dat ik de forumleden lastig zou gaan vallen met enquêtes of andere stimuli. De onderzoekster gaf mij niet direct toestemming, maar wilde nog even ten rade gaan bij haar leidinggevende.

Een week later heb ik uiteindelijk via e-mail toestemming gekregen om gebruik te maken van het forum. De onderzoekster heeft mij daarbij wel laten weten dat officieel toestemming geven niet mogelijk is, omdat de uitingen op het forum gedaan worden door de forumleden zelf en alcoholdebaas.nl daar dus geen rechten over heeft. Vandaar ook dat ik de bijdragen van het forum geanonimiseerd heb voor dit onderzoek.

Appendix B

Forum Spelregels Alcoholdebaas.nl

Berichten plaatsen kan alleen als u zich voor dit forum heeft geregistreerd. U kiest bij registratie een gebruikersnaam waarmee u inlogt. Uw wachtwoord wordt u per e-mail

toegestuurd. De administrator van het forum kan registratie via een specifieke e-mailservice of ISP blokkeren.

Wanneer u na registratie inlogt met uw gebruikersnaam en wachtwoord, kunt u berichten posten en deelnemen aan discussies. Uw gebruikersnaam is zichtbaar op het forum, overige gegevens niet.

Let op!

Zorg dat de optie 'Profiel zichtbaar' en 'E-mail zichtbaar' niet zijn aangevinkt als u zich aanmeldt.

Schrijf in uw berichten nooit uw eigen naam of (email-)adresgegevens, want iedereen kan de geplaatste berichten lezen.

Het forum wordt gevolgd door een zogenaamde moderator. Dit is iemand die checkt of deelnemers zich houden aan de spelregels. De moderator neemt niet actief deel aan het forum. De moderator heeft het recht en de mogelijkheid om berichten te verwijderen die niet aan de spelregels voldoen. Ook kan de moderator deelnemers tijdelijk of blijvend de toegang tot het forum ontfeggen.

Op dit forum gelden de volgende spelregels:

- blijf bij het onderwerp
- plaats geen privé-informatie over anderen
- promoot geen alcohol of andere verslavende middelen
- plaats geen links naar illegale zaken
- plaats geen commerciële reclame
- plaats geen materiaal waarop copyright rust, zonder uitdrukkelijke toestemming van de copyrighthouder
- val anderen niet persoonlijk aan, wees positief en ondersteunend
- gebruik geen schuttingtaal
- gebruik slechts één naam (account).

Privé-berichten worden *niet* door de moderator gecontroleerd. We verwachten echter van de forumdeelnemers dat zij ook wat betreft de privé-berichten de spelregels in acht nemen.

[Klik hier als u naar het forum wilt.](#)